

Univerzita Pardubice

Fakulta ekonomicko-správní

Význam územního plánování pro rozvoj regionu

Bc. Michaela Ivaničová

Diplomová práce

2010

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Ústav veřejné správy a práva
Akademický rok: 2009/2010

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Michaela IVANIČOVÁ**
Studijní program: **N6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Regionální rozvoj**

Název tématu: **Význam územního plánování pro rozvoj regionu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

- charakteristika vybraného regionu
- analýza územněplánovacích dokumentů v regionu
- analýza hospodářského vývoje regionu
- vyhodnocení vlivu územního plánování na rozvoj regionu

Rozsah grafických prací: –
Rozsah pracovní zprávy: cca 50 stran
Forma zpracování diplomové práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

- HALL, P.: Urban and Regional Planning. London: Routledge, 1993. ISBN 0-415-21778-8.
MAIER, K.: Územní plánování. Praha: ČVUT, 2000. ISBN 80-01-02240-4.
MAIER, K., ČTYROKÝ, J.: Ekonomika územního rozvoje, Praha: Grada, 2000. ISBN 80-71696-44-7.
MAIER, K., ČTYROKÝ, J., VOREL, J., FRANKE, D.: Územní plánování a udržitelný rozvoj, Praha: ABF, 2008. ISBN 978-80-86905-47-1.
Portál územního plánování [online]. [cit. 20-5-2009]. Dostupné z: <<http://portal.uur.cz/>>.
WARD, S. V.: Planning and Urban Change. 2nd ed. London: SAGE Publications, 2004. ISBN 0-7619-4318-8.
Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon).

Vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch. Vladimíra Šilhánková, Ph.D.
Ústav veřejné správy a práva
Konzultant diplomové práce: Ing. Martin Maštálka
Ústav veřejné správy a práva
Datum zadání diplomové práce: 30. června 2009
Termín odevzdání diplomové práce: 30. dubna 2010

doc. Ing. Renáta Myšková, Ph.D.
děkanka

L.S.

Ing. Robert Baťa, Ph.D.
vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. srpna 2009

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně.

V Pardubicích dne 27. 6. 2010

Michaela Ivaničová

Poděkování

Ráda bych poděkovala konzultantovi mé diplomové práce Ing. Martinu Maštálkovi, Ph.D. za cenné rady, připomínky a ochotu při vedení této diplomové práce a paní Ing. Zdeně Loumanové z Odboru strategického rozvoje kraje a evropských fondů Krajského úřadu Pardubického kraje za poskytnutí materiálů a informací ke zpracování této diplomové práce.

Mé poděkování patří také mým blízkým za poskytnutou podporu a zázemí během celého studia.

Anotace

Tato diplomová práce se v obecné rovině zabývá územním plánováním a konkrétně řeší územní plánování na území Pardubického kraje. První část je věnována vysvětlení základních pojmů a seznámení se s problematikou územního plánování, zejména popisuje nástroje, úkoly a cíle územního plánování dané platnou právní legislativou. Druhá část této práce řeší územně plánovací dokumentace Pardubického kraje a jejich význam pro rozvoj regionu.

Klíčová slova

Územní plánování, územně plánovací dokumentace, územní plán, politika územního rozvoje, udržitelný rozvoj, rozvoj regionu

Title

The implication of urban planning for regional development

Abstract

This diploma thesis deals with the general regional planning and specifically addresses the planning of the Pardubice Region. The first part explains the basic concepts and familiarize with problems of regional planning, in particular, describes the tools, tasks and goals of the regional planning of legislation applicable laws. The second part of this work deals with the planning documentation Pardubice region and their importance for regional development.

Keywords

Regional planning, regional planning documentation, master plan, local development policy, Sustainable Development , regional development

OBSAH

1. ÚVOD.....	10
2. UDRŽITELNÝ ROZVOJ	12
2.1. Obecná charakteristika	12
2.2. Dokumenty světového společenství pro udržitelný rozvoj a evropské dokumenty pro udržitelný rozvoj	13
2.2.1. Deklarace o životním prostředí a rozvoji z Ria	13
2.2.2. Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje	14
2.2.3. Evropská perspektiva prostorového rozvoje (ESDP).....	14
3. CHARAKTERISTIKA NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY SZ.....	15
4. CHARAKTERISTIKA ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ	17
5. CÍLE A ÚKOLY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ.....	19
5.1. Cíle územního plánování	19
5.2. Úkoly územního plánování.....	20
6. NÁSTROJE ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ	22
6.1. Územně plánovací podklady.....	22
6.1.1. Územně analytické podklady	22
6.1.2. Územní studie.....	23
6.2. Politika územního rozvoje	23
6.2.1. Účel Politiky územního rozvoje České republiky.....	24
6.2.2. Vazby Politiky územního rozvoje ČR na mezinárodní smlouvy, na dokumenty mezinárodních organizací a sousedních států	25
6.2.3. Struktura dokumentu Politika územního rozvoje České republiky	25
6.3. Územně plánovací dokumentace.....	27
6.3.1. Zásady územního rozvoje	27
6.3.2. Územní plán	28
6.3.3. Regulační plán	28
6.4. Územní rozhodnutí.....	29
6.5. Územní řízení.....	30
6.6. Územní opatření	30

6.6.1. Územní opatření o stavební uzávěře	30
6.6.2. Územní opatření o asanaci území	31
6.7. Úprava vztahů v území	31
6.7.1. Předkupní právo	31
6.7.2. Náhrada za změnu v území	31
6.8. Nástroje územního plánování platné podle předchozí právní úpravy	32
6.8.1. Územně plánovací dokumentace	32
6.8.2. Územně plánovací podklady	33
6.8.3. Územní rozhodnutí	34
7. REGIONÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ	35
7.1. Program rozvoje kraje	36
8. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI.....	37
9. CHARAKTERISTIKA PARDUBICKÉHO KRAJE.....	38
9.1. Základní informace	38
9.2. Správní členění	39
9.3. Centra osídlení	40
10. ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE PARDUBICKÉHO KRAJE.....	42
10.1. Územní plán velkého územního celku Hradecko - pardubické sídelní regionální aglomerace	42
10.2. Územní prognóza jádrového území Hradecko-pardubické aglomerace	46
10.2.1. Širší vztahy	46
10.2.2. Strategie možného vývoje Hradecko-pardubické aglomerace	47
10.3. Územní plán velkého územního celku Pardubického kraje	51
10.3.1. Vyhodnocení souladu s cíli územního plánování	52
10.3.2. Vymezení řešeného území podle katastrálních území	53
10.3.3. Vymezení významných rozvojových ploch nadmístního významu	54
10.4. Zásady územního rozvoje Pardubického kraje	57
10.5. Věcný obsah dokumentace ZÚR Pk	58
11. DOPAD ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ NA PARDUBICKÝ KRAJ	67
11.1. Struktura osídlení	67
11.1.1. Počet obyvatel a bytů	67
11.1.2. Bytová výstavba	70

11.2. Průmyslová a stavební výroba – průmyslové zóny	72
11.2.1. Průmyslová zóna Černá za Bory	73
11.2.2. Městská průmyslová zóna ve Starých Čivcích.....	74
11.2.3. Průmyslová zóna Pardubice – Přístav - Multimodální logistické centrum	78
11.2.4. Průmyslová zóna Semtín	80
12. ZÁVĚR	82
13. POUŽITÉ ZDROJE	84
14. SEZNAM GRAFŮ.....	87
15. SEZNAM OBRÁZKŮ	87
16. SEZNAM TABULEK.....	88
17. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK.....	89

1. ÚVOD

Územní plánování má vliv na budoucí podobu území, ať je to území, kde v současnosti žijeme, nebo území, kde se třeba chystáme v budoucnu žít. Územní plánování jako celek je tvořeno soustavou konkrétních nástrojů, které jsou hierarchicky uspořádány na mezinárodní, republikové, krajské a obecní úrovni.

Náležitosti územního plánování a způsob tvorby územních plánovacích dokumentací upravuje Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Tento zákon je účinný od 1. 1. 2007 a přináší řadu nových nástrojů a procesních postupů orgánů územního plánování. Potřeba tohoto zákona byla vyvolána zejména změnou politického klimatu v 90. letech minulého století, když starý stavební zákon v některých bodech nevyhovoval novým společensko-ekonomickým podmínkám.

Územní plánování je plně v kompetenci veřejné správy. Výhradně veřejná správa provádí tuto činnost společně s následným povolováním všech staveb. Základem pro samotné územní plánování je vytyčení ploch vhodných i nevhodných k výstavbě a následné zpracování těchto výsledků do územně plánovací dokumentace.

Velmi důležité, z hlediska plánovací dokumentace, je sledování počátku vzniku těchto dokumentů, neboť dokumentace vyššího stupně je nadřizena dokumentaci stupně nižšího. Za prvotní místo vzniku můžeme považovat Ministerstvo pro místní rozvoj, které vytváří tzv. politiku územního rozvoje. Jedná se o strategický dokument obecného charakteru, který by měl být respektován na celém území České republiky. Tato politika je schvalována vládou a je zveřejněna ve Sbírce zákonů. Na základě tohoto schváleného usnesení si mohou samotné kraje tvořit své krajské územní plány, tzv. zásady územního rozvoje, které jsou již konkrétnější než politika územního rozvoje a lze podle nich zpracovávat podrobnější dokumentaci pro potřeby daného území.

V první části své práce se budu zabývat charakteristikou nové právní úpravy stavebního zákona, teoretickými poznatky územního plánování, přičemž se zaměřím na podrobný popis nástrojů, cílů a úkolů územního plánování. Krátce se budu také věnovat pojmu udržitelný rozvoj, jež s územním plánováním úzce souvisí.

Dále navážu na teoretické poznatky a budu se snažit je uplatnit v praktické části, jejímž cílem je zhodnotit význam územního plánování pro rozvoj regionu Pardubického kraje.

Nejprve se zaměřím na charakteristiku Pardubického kraje a postupně se budu věnovat jeho jednotlivým územně plánovacím dokumentacím. Tyto dokumentace použiji jako podklad pro následné zhodnocení významu územního plánování pro rozvoj kraje.

Data potřebná pro zpracování této diplomové práce jsem získala z dokumentů a publikací, které jsou volně přístupné na webových stránkách Pardubického kraje. Také mi byly poskytnuty informace z Odboru strategického rozvoje kraje a evropských fondů Krajského úřadu Pardubického kraje. Dalším velmi přínosným zdrojem informací a dat mi byla Veřejná databáze Českého statistického úřadu.

2. UDRŽITELNÝ ROZVOJ

2.1. Obecná charakteristika

Důležitý pojem v oblasti územního plánování je udržitelný rozvoj. Považuji proto za důležité se nad tímto pojmem pozastavit a stručně vysvětlit jeho pojmové vymezení, historii, principy, cíle atd.

Existuje mnoho definic a na mezinárodní úrovni se k udržitelnému rozvoji vede mnoho diskusí a jednání. Základní aspekt udržitelného rozvoje asi nejlépe vystihuje definice, která říká: „Udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby“¹. Udržitelný rozvoj znamená především rovnováhu - rovnováhu mezi třemi základními oblastmi našeho života (ekonomikou, sociálními aspekty a životním prostředím), také rovnováhu mezi zeměmi, různými společenskými skupinami, dneškem a budoucností apod. [1].

Udržitelný rozvoj je komplexní soubor strategií, které umožňují pomocí ekonomických prostředků a technologií uspokojovat lidské potřeby, materiální, kulturní i duchovní, při plném respektování environmentálních limitů; aby to bylo v globálním měřítku současného světa možné, je nutné redefinovat na lokální, regionální i globální úrovni jejich sociálně-politické instituce a procesy [1].

Územní rozvoj, tedy změna využívání území s cílem jeho ekonomického zhodnocení, bývá zpravidla spojený s jeho stavebním využitím. Z hlediska vlivu na životní prostředí znamená však změna nezastavěného území na zastavěné území velký zásah. Pokud totiž dojde k poškození nebo znehodnocení přírodních zdrojů v území, má to zpravidla dlouhodobé důsledky a revitalizace usilující o obnovení jeho užitné hodnoty bývá spojena s velkými náklady. Pro udržitelný rozvoj je hledisko územního rozvoje klíčové. Průběh do území umožňuje koordinovat jednotlivé záměry investorů, v širším měřítku

---

¹ Cenia – Udržitelný rozvoj [online]. [cit. 27-1-2010]. Dostupné z: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB)>.

pak umožňuje koordinovat dílčí sektorové politiky na místní, regionální i národní úrovni [27].

Role územního plánování při dosahování udržitelného rozvoje je přitom klíčová. Územní plánování vzhledem ke své spjatosti s využíváním území má podstatný vliv na udržitelnost využívání území jako jednoho z elementárních zdrojů. Cílem územního plánování pro dosažení udržitelného rozvoje území je např. minimalizace střetů zájmů mezi hospodářskými aktivitami a ochranou životního prostředí a kulturního dědictví, podpora udržitelného rozvoje obcí a regionů, podpora rozvoje veřejných služeb a sociální infrastruktury i umožňování účasti veřejnosti na rozhodování a tvorbě strategií ve věcech týkajících se udržitelného rozvoje [10].

2.2. Dokumenty světového společenství pro udržitelný rozvoj a evropské dokumenty pro udržitelný rozvoj

V druhé části této kapitoly uvádím některé nejvýznamnější dokumenty, které na celosvětové či evropské úrovni vymezují udržitelný rozvoj. Jde o Deklaraci o životním prostředí a rozvoji z Ria, Lublaňskou deklaraci o územní dimenzi udržitelného rozvoje a Evropskou perspektivu prostorového rozvoje.

2.2.1. Deklarace o životním prostředí a rozvoji z Ria

Za nejdůležitější dokument vztahující se k udržitelnému rozvoji můžeme považovat deklaraci o životním prostředí a rozvoji z Ria. Tento dokument byl přijat Světovou konferencí OSN o životním prostředí a rozvoji roku 1992 a propojuje ve svých principech sociální, environmentální i ekonomickou stránku udržitelného rozvoje a stanoví roli národních vlád při jeho prosazování. Důležité je taktéž zavedení tzv. Agendy 21, která navazuje na principy uvedené v deklaraci. Agenda 21 znamená program pro 21. století a je závazkem ke vzájemné spolupráci v problematice udržitelného rozvoje. V roce 2002 pak proběhl navazující summit v Johannesburgu, kde byl tento program dále rozpracován. Důležitou součástí Agendy 21 je místní Agenda 21. Místní Agenda 21 je nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni v praxi. Je prováděna v konkrétním čase a místě a v obci nebo regionu. Je to proces, který prostřednictvím zkvalitňování správy věcí veřejných, strategického plánování (řízení), zapojování veřejnosti a využívání všech dosažených

poznatků o udržitelném rozvoji v jednotlivých oblastech zvyšuje kvalitu života ve všech jeho aspektech a směřuje k zodpovědnosti občanů za jejich životy i životy ostatních bytostí v prostoru a čase. V současné době řada evropských měst prochází nějakou formou procesu Agendy 21, spočívajícího v zapojení občanů do dialogu o udržitelnosti rozvoje jejich obce. Součástí místní Agendy 21 je zpravidla vytvoření místního fóra udržitelnosti, stanovení ukazatelů udržitelnosti, vypracování místní zprávy o stavu životního prostředí, příprava místních akčních plánů udržitelného rozvoje [27].

2.2.2. Lublaňská deklarace o územní dimenzi udržitelného rozvoje

Lublaňskou deklaraci přijala 13. evropská konference CEMAT v roce 2003. Na rozdíl od jiných dokumentů týkajících se udržitelného rozvoje, týká se Lublaňská deklarace výhradně udržitelnosti územního rozvoje. Jejím účelem je především implementace řídicích principů trvale udržitelného rozvoje evropského kontinentu. Zdůrazňuje významnou roli politiky územního rozvoje jako nástroje pro dosažení cílů udržitelného rozvoje území. Současně však také připomíná významnost role místních a regionálních orgánů při zavádění udržitelnosti [27].

2.2.3. Evropská perspektiva prostorového rozvoje (ESDP)

Základní cíle ESDP, které byly přijaty ministry zemí EU odpovědnými za územní plánování v Postupimi v květnu 1999, jsou vyvážený a polycentrický systém osídlení, rovnocenný přístup k infrastrukturám a informacím, prozíravá péče o přírodní a kulturní dědictví a jeho ochrana. Zároveň ESDP formulovala trojjediný cíl udržitelného rozvoje Evropy, spočívající na třech pilířích [27]:

- hospodářské a sociální soudržnosti,
- zachování přírodních zdrojů a kulturního dědictví,
- vyváženější konkurenceschopnosti evropského území.

3. CHARAKTERISTIKA NOVÉ PRÁVNÍ ÚPRAVY STAVEBNÍHO ZÁKONA

Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

1. lednem roku 2007 nabyl účinnosti nový stavební zákon, vydaný jako zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), který nahradil zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který za třicet let své působnosti prodělal řadu změn a novelizací. Základní koncepce stavebního zákona setrvává na modelu z roku 1976, čili na společné úpravě územního plánování a stavebního řádu. Oproti předchozí právní úpravě byla vyjmuta pasáž o vyvlastňovacím řízení, které je nyní upraveno normou samostatnou, a to zákonem č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě (zákon o vyvlastnění). Nový stavební zákon vychází při společné úpravě územního plánování a stavebního řádu z principu, že těžiště uplatňování veřejných zájmů je zakotveno v rámci nástrojů územního plánování, které řeší uspořádání území včetně koordinace veřejných a soukromých záměrů, a to zejména výstavby. V návaznosti na to dochází k významné liberalizaci povolování staveb na úseku stavebního řádu včetně umožnění povolování staveb soukromými subjekty [9].

Spolu se stavebním zákonem byl přijat zákon č. 186/2006, Sb. o změně některých zákonů souvisejících s přijetím stavebního zákona a zákona o vyvlastnění. Revidují se jím zejména ta zákonná ustanovení, která by v budoucnosti bránila efektivní součinnosti mezi dotčenými orgány hájícími při pořizování územně plánovací dokumentace, v územním řízení, stavebním řízení nebo jiném řízení podle nového stavebního zákona veřejné zájmy na základě zvláštních právních předpisů. Cílem této právní úpravy je dosažení souladu mezi novým stavebním zákonem a zvláštními právními předpisy, a to takovým způsobem, aby byla plně zachována ochrana veřejných zájmů v řízeních vedených podle nového stavebního zákona a aby byly současně odstraněny nadbytečné administrativní procedury, které přípravu investiční výstavby neodůvodněně prodlužují a zdražují. Zákonem jsou tak vytvořeny veškeré předpoklady pro stanovení optimálního řešení využití území a současnou koordinaci záměrů jednotlivých odvětví při zachování udržitelných hodnot území [9].

Základní struktura zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, spočívající ve dvou velkých blocích (územní plánování a stavební řád), zůstává s určitým rozšířením zachována. Přesun doznaly závěrečné pasáže předchozího zákona, které nyní tvoří první dvě úvodní části věnované výkladu pojmů a stanovení působnosti orgánů veřejné správy. Závěrečné části tvoří ustanovení společná, v předchozím zákonu oddělená do samostatných částí. V části územního plánování jsou doplněny některé nové nástroje, zejména územně analytické podklady a dokument pro území celého státu (PÚR ČR), a některé dosavadní nástroje jsou poněkud posunuty především doplněním zvláštní fáze, a to řízení o příslušné územně plánovací dokumentaci. Ustanovení o územním řízení, tvořící závěr části věnované územnímu plánování (obohacené o zjednodušené územní řízení a vydání územního souhlasu, jakož i o rozlišování územních rozhodnutí /doplněných o rozhodnutí o změně stavby a změně vlivu stavby na využití území/ a územních opatření /o stavební uzávěře a asanaci území/), je doplněno novými nástroji souhrnně pojmenovanými jako „úprava vztahů v území“, a to předkupní právo a náhrady za změnu v území. Novum je rovněž územně plánovací informace [9].

Nový stavební zákon přináší řadu zlepšení a nových konceptů, zejména pak urychlení a zjednodušení územně plánovacích procesů jako přípravy pro budoucí investice a rozvoj území při účinné ochraně území, urychlení a zjednodušení územního a stavebního řízení a větší efektivitu dohledu nad prováděním staveb, snazší dostupnost výkonu veřejné správy, zjednodušení vztahů mezi stavebními úřady a dotčenými správními orgány. Stavební zákon je tedy oproti starému stavebnímu zákonu jednodušší, pružnější, rychlejší a účinnější.

Zákon č. 191/2008 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon)

Dnem 3. června 2008 nabyl účinnosti zákon č. 191/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění zákona č. 68/2007 Sb. Takzvaná malá novela stavebního zákona má napravit některé nejpálčivější nedostatky v novém stavebním zákoně účinném od 1. ledna 2007, které komplikují život stavebníkům, stavebním úřadům a obcím, zejména venkovským) [9].

4. CHARAKTERISTIKA ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Územní plánování je součástí veřejného práva stavebního. Územní plánování můžeme charakterizovat jako souhrn opatření, vztahující se k možnostem a mezím nakládání s územím.

Územní plánování jako obor činnosti, který řeší a vytváří nejhodnější podmínky pro využití území a je zároveň jednou z nejstarších multidisciplin. Zásadní chybou by bylo transponovat tvorbu dokumentů územního plánování pouze do specializace urbanismu. Vlastní urbanistický návrh využití a organizace území musí vycházet z celé škály znalostí samostatných disciplin. Nelze zde pominout vlivy, jako jsou například ochrana životního prostředí, geologie, sociologie, statistika, řešení otázek spjatých s bezpečností obyvatelstva, hygiena a mnohé další. Urbanismus je tak pouze jednou z částí činnosti územního plánování [25].

Územní plánování je permanentní činnost, zajišťující proporcionální a promyšlený rozvoj území, soustavně a komplexně řeší funkční využití území, stanoví zásady jeho organizace a věcně a časově koordinuje výstavbu a jiné činnosti ovlivňující rozvoj území. Dále územní plánování vytváří předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území. Územní plánování vychází z poznatků přírodních, technických a společenských věd, z vlastních průzkumů a rozborů řešeného území, jakož i z dalších podkladů, které byly pro řešené území zpracovány [24].

V podmínkách veřejného stavebního práva je územní plánování předstupněm realizace staveb a stavebního řízení. Územní plánování jako právem upravený institut, tvořený souborem nástrojů a technik, vedoucích k prostorové a časové koordinaci rozvoje osídlení, hraje důležitou roli jako nástroj, který chrání veřejné zájmy v území. Důležité je ovšem i to, aby při této ochraně respektoval a zohledňoval též zájmy soukromých subjektů [24].

Územní plánování je spojení rozměrů funkčních i dokumentárních. Rozměr funkční je zahrnuje procedurou územního plánování a posloupností kroků obsažené v této proceduře, zatímco funkce dokumentární představuje výstupy této procedury, reprezentované dokumenty územně plánovací povahy.

Současná právní úprava územního plánování je představována Zákonem č. 183/2006 o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) ve znění pozdějších předpisů, který posouvá dřívější chápání role územního plánování, když definuje za stěžejní cíl územního plánování zajišťování udržitelného rozvoje území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území, který uspokojuje potřeby současné generace aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích a dále územnímu plánování ukládá zajišťovat udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území [24].

Územní plánování ve veřejném zájmu chrání přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví, a s ohledem na ně určuje podmínky pro hospodárné využívání zastavěného území a zajišťuje ochranu nezastavěného území a nezastavitelných pozemků [24].

Jako prováděcí předpis týkající se územního plánování slouží vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti.

Jak už jsem uvedla, s pojmem územní plánování souvisí také pojem udržitelný rozvoj území. Dalo by se v podstatě říci, že územní plánování nese odpovědnost právě za udržitelný rozvoj, jehož principy jsou zakotveny v řadě dokumentů mezinárodních společenství. Jelikož se stala Česká republika 1. 4. 2004 právoplatným členem Evropské unie, je samozřejmě zapojena také do procesu územního plánování v evropském měřítku.

V oblasti územního plánování se Česká republika v rámci Evropské unie zapojila do programů, jakými jsou například ESPON, INTERREG IIIB, INTERREG IIIC, INTERREG IIIB CADSES nebo INTERACT.

5. CÍLE A ÚKOLY ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

V obecné rovině územního plánování je důležité se zmínit o tom, jaké má vlastně územní plánování cíle a jaké úkoly. Zprvu se nabízí srovnání se starou úpravou stavebního zákona. V podstatě se dá říci, že nový stavební zákon při vymezení cílů a úkolů na starou úpravu navazuje. Oproti staré úpravě však jednotlivé cíle a úkoly blíže specifikuje.

5.1. Cíle územního plánování

V procesu územního plánování je nutno opakovaně volit mezi řadou možných alternativ využití. Každá z těchto alternativ má svá pozitiva a negativa, své přínosy a nevýhody pro jednotlivé subjekty v území. Míra výhodnosti či nevýhodnosti alternativ je pro jednotlivé subjekty různá – při volbě alternativ v procesu územního plánování tedy bývají zvýhodněny zájmy jedněch oproti druhým. Má-li být zvolená alternativa využití území skutečně realizována, musí být nějakým způsobem vytvořen mechanismus, který ji prosadí i vůči těm subjektům, které ji nepovažují za svůj zájem. Omezení individuální svobody v zájmu uskutečnění společného plánu přitom může být buď výsledkem dobrovolného rozhodnutí jednotlivých občanů a zájmových skupin nebo může být ve větší či menší míře vynucována – cestou zákona, ekonomickým tlakem atd. [12].

Cílem územního plánování je vytvářet předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území a který uspokojuje potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích [24].

Územní plánování zajišťuje předpoklady pro udržitelný rozvoj území soustavným a komplexním řešením účelného využití a prostorového uspořádání území s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na rozvoji území. Za tím účelem sleduje společenský a hospodářský potenciál rozvoje. Územní plánování ve veřejném zájmu chrání a rozvíjí přírodní, kulturní a civilizační hodnoty území, včetně urbanistického, architektonického a archeologického dědictví [24].

K základním cílům patří také ochrana krajiny. Územní plánování konkretizuje a zpřesňuje veřejný zájem na využití území. Veřejný zájem je soustředěn na využívání zastavěného území, vymezení zastavitelných ploch a na ochranu nezastavěného území, a to s cílem snižovat nebezpečí nevratného procesu jeho přeměny. Zastavitelné plochy se vymezují s ohledem na potenciál rozvoje území a míru využití zastavěného území.

5.2. Úkoly územního plánování

Úkolem územního plánování je zejména [23] [24]:

- a) zjišťovat a posuzovat stav území, jeho přírodní, kulturní a civilizační hodnoty,
- b) stanovovat koncepci rozvoje území, včetně urbanistické koncepce s ohledem na hodnoty a podmínky území,
- c) prověřovat a posuzovat potřebu změn v území, veřejný zájem na jejich provedení, jejich přínosy, problémy, rizika s ohledem například na veřejné zdraví, životní prostředí, geologickou stavbu území, vliv na veřejnou infrastrukturu a na její hospodárné využívání,
- d) stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb,
- e) stanovovat podmínky pro provedení změn v území, zejména pak pro umístění a uspořádání staveb s ohledem na stávající charakter a hodnoty území, f) stanovovat pořadí provádění změn v území (etapizaci),
- f) vytvářet v území podmínky pro snižování nebezpečí ekologických a přírodních katastrof a pro odstraňování jejich důsledků, a to přírodě blízkým způsobem,
- g) vytvářet v území podmínky pro odstraňování důsledků náhlých hospodářských změn,
- h) stanovovat podmínky pro obnovu a rozvoj sídelní struktury a pro kvalitní bydlení,
- i) prověřovat a vytvářet v území podmínky pro hospodárné vynakládání prostředků z veřejných rozpočtů na změny v území,
- j) vytvářet v území podmínky pro zajištění civilní ochrany,
- k) určovat nutné asanační, rekonstrukční a rekultivační zásahy do území,

- l) vytvářet podmínky pro ochranu území podle zvláštních právních předpisů,
- m) regulovat rozsah ploch pro využívání přírodních zdrojů,
- n) uplatňovat poznatky zejména z oborů architektury, urbanismu, územního plánování a ekologie a památkové péče.

Úkolem územního plánování je také vyhodnocení vlivů politiky územního rozvoje, zásad územního rozvoje nebo územního plánu na vyvážený vztah územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území (dále jen „vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území“); jeho součástí je posouzení vlivů na životní prostředí zpracované podle přílohy k tomuto zákonu a posouzení vlivu na evropsky významnou lokalitu nebo ptačí oblast, pokud orgán ochrany přírody svým stanoviskem takovýto vliv nevyloučil [24].

6. NÁSTROJE ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

Nástroje územního plánování jsou dle zákona č. 183/2006 Sb. následující:

- územně plánovací podklady;
- politika územního rozvoje;
- územně plánovací dokumentace;
- územní opatření;
- úprava vztahů v území.

6.1. Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady (ÚPP) tvoří územně analytické podklady, které zjišťují a vyhodnocují stav a vývoj území a územní studie, které ověřují možnosti a podmínky změn v území; slouží jako podklad k pořizování politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace, jejich změně a pro rozhodování v území [35].

Typy územně plánovacích podkladů jsou:

- a) územně analytické podklady;
- b) územní studie.

6.1.1. Územně analytické podklady

Územně analytické podklady (ÚAP) obsahují zjištění a vyhodnocení stavu a vývoje území, jeho hodnot, omezení změn v území z důvodu ochrany veřejných zájmů, vyplývajících z právních předpisů nebo stanovených na základě zvláštních právních předpisů nebo vyplývajících z vlastností území (dále jen „limity využití území“), záměrů na provedení změn v území, zjišťování a vyhodnocování udržitelného rozvoje území a určení problémů k řešení v územně plánovací dokumentaci [35].

ÚAP pořizuje úřad územního plánování pro svůj správní obvod v nezbytném rozsahu. Jsou získávány příslušným pořizovatelem na základě průzkumů území a údajů o území. Údaje o území jsou poskytovány pořizovateli orgánem veřejné správy. Tyto údaje mohou být využity pořizovatelem pouze pro územně plánovací činnost, založení a vedení technické mapy, činnost projektanta územně plánovací dokumentace či územní studie. Pořizovatel je povinen průběžně aktualizovat na základě nových údajů ÚAP a

každé 2 roky musí vyhotovit jejich úplnou aktualizaci. ÚAP pro správní obvod obce s rozšířenou působností a jejich aktualizace jsou předkládány k projednání Radě obcí, která do 60 dnů vysloví pořizovateli své stanovisko. V případě území kraje jsou jejich aktualizace pořizovány krajským úřadem a jsou předkládány zastupitelstvu kraje, krajský úřad zašle podklady pro území kraje Ministerstvu životního prostředí a Ministerstvu pro místní rozvoj do 6 měsíců od jejich pořízení či aktualizace [35].

6.1.2. Územní studie

Územní studie navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení vybraných problémů, případně úprav nebo rozvoj některých funkčních systémů v území, například veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability, které by mohly významně ovlivňovat nebo podmiňovat využití a uspořádání území nebo jejich vybraných částí [35].

Územní studie je pořizována v tom případě, že ji vyžaduje územně plánovací dokumentace. Její pořizovatel vymezí v zadání její obsah, rozsah, cíl a účel.

6.2. Politika územního rozvoje

Politika územního rozvoje (PÚR) určuje ve stanoveném období požadavky na konkretizaci úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území, a určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů. PÚR s ohledem na možnosti území koordinuje tvorbu a aktualizaci zásad územního rozvoje, tvorbu koncepcí schvalovaných ministerstvy a jinými ústředními správními úřady a záměry na změny v území republikového významu a stanoví úkoly zajišťující tuto koordinaci [24].

PÚR pořizuje Ministerstvo pro místní rozvoj pro celé území republiky a schvaluje ji vláda. Ministerstvo zajistí, aby ve Sbírce zákonů bylo uveřejněno sdělení o schválení politiky územního rozvoje, a celý dokument zveřejní způsobem umožňujícím dálkový přístup. PÚR je závazná pro pořizování a vydávání zásad územního rozvoje, územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území [16].

6.2.1. Účel Politiky územního rozvoje České republiky

Politika územního rozvoje ČR (PÚR ČR) je pořízena Ministerstvem pro místní rozvoj v mezích § 5 odst. 5 podle § 31 až 35 a § 186 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů (dále jen stavební zákon), na základě usnesení vlády ČR č. 561 ze dne 17. 5. 2006 [15].

PÚR ČR je nástrojem územního plánování, který určuje požadavky a rámce pro konkretizaci ve stavebním zákoně obecně uváděných úkolů územního plánování v republikových, přeshraničních a mezinárodních souvislostech, zejména s ohledem na udržitelný rozvoj území [15].

PÚR ČR určuje strategii a základní podmínky pro naplňování úkolů územního plánování a tím poskytuje rámec pro konsensuální obecně prospěšný rozvoj hodnot území ČR. Účelem PÚR ČR je s ohledem na možnosti a předpoklady území a na požadavky územního rozvoje zajistit koordinaci územně plánovací činnosti krajů a obcí, koordinaci odvětvových a meziodvětvových koncepcí, politik a strategií a dalších dokumentů ministerstev a dalších ústředních správních úřadů. PÚR ČR koordinuje záměry na změny v území republikového významu pro dopravní a technickou infrastrukturu a pro zdroje jednotlivých systémů technické infrastruktury, které svým významem, rozsahem nebo předpokládaným využitím ovlivní území více krajů. PÚR ČR stanovuje rámcové úkoly pro navazující územně plánovací činnost a pro stanovování podmínek pro předpokládané rozvojové záměry s cílem zvyšovat jejich přínosy a minimalizovat jejich negativní dopady [15].

PÚR ČR slouží rovněž ke koordinaci dalších nástrojů veřejné správy ovlivňujících územní rozvoj, kterými jsou např. program rozvoje územního obvodu kraje a program rozvoje územního obvodu obce. Při shora uvedené koordinaci PÚR ČR vychází mj. z dokumentů určených k podpoře regionálního rozvoje a podkladů a dokumentů veřejné správy, které mají v mezinárodních a republikových souvislostech vliv na využívání území státu, např. politik, strategií, koncepcí, plánů, programů, generelů a zpráv o stavu životního prostředí. Při aktualizaci PÚR ČR bude (na základě územně analytických podkladů krajů, podnětů krajů a záměrů, vyplývajících z celostátních rozvojových dokumentů) posuzováno, zda důvody pro jednotlivé rozvojové záměry nepominuly a zda není vhodné vymezit jiné s aktuální potřebou řešení [15].

6.2.2. Vazby Politiky územního rozvoje České republiky na mezinárodní smlouvy, na dokumenty mezinárodních organizací a sousedních států

PÚR ČR s ohledem na jedinečnost charakteru území a struktury osídlení České republiky zohledňuje požadavky na udržitelný rozvoj území a územní soudržnost, které pro Českou republiku vyplývají z členství v EU, z mezinárodních smluv, z členství v mezinárodních organizacích (OSN, OECD, Rada Evropy) a dalších mezinárodních dohod, smluv a úmluv, vztahujících se k územnímu rozvoji, ve kterých je Česká republika jednou ze smluvních stran. PÚR ČR bere v potaz i záměry obsažené v dokumentech územního rozvoje sousedních států [15].

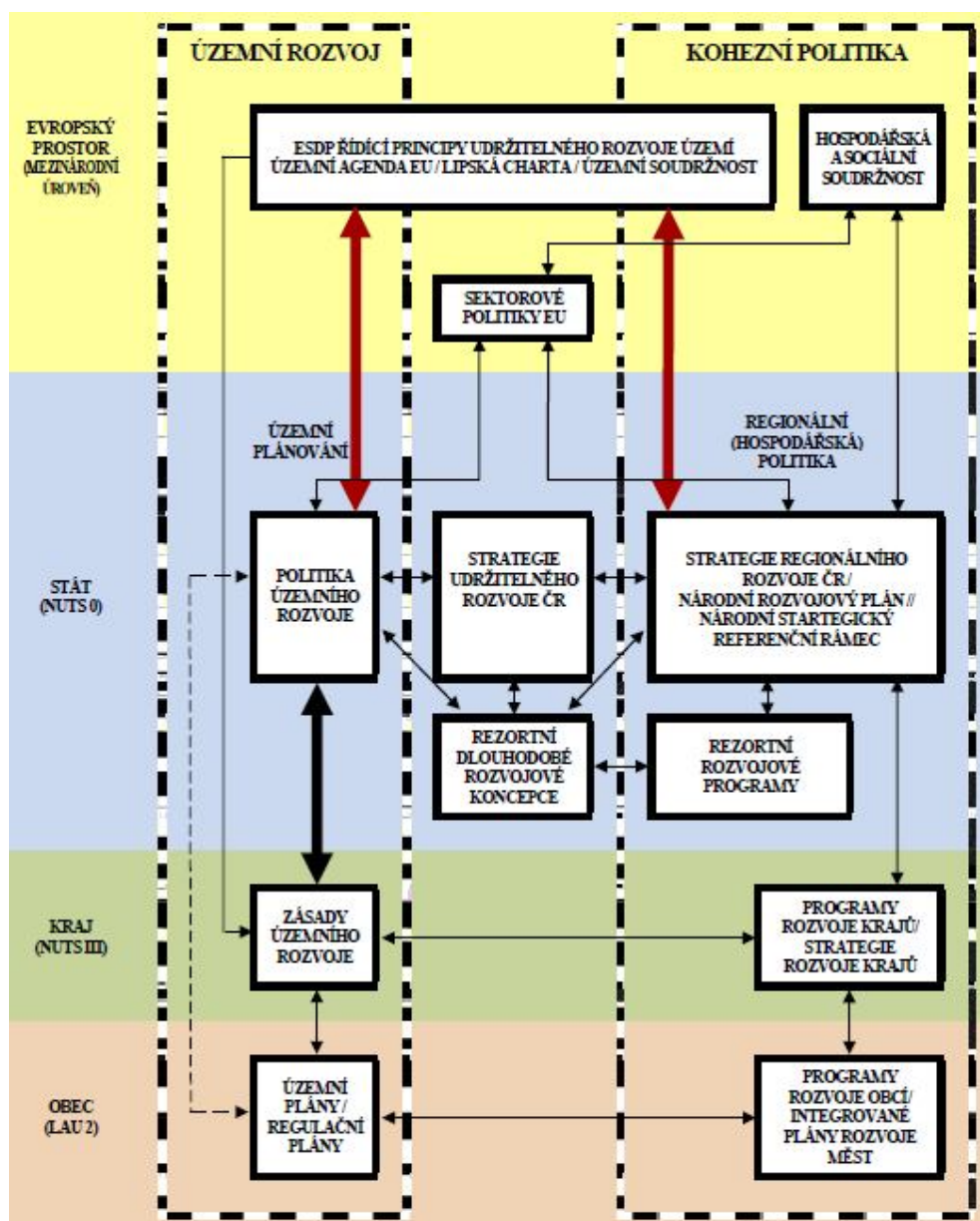
6.2.3. Struktura dokumentu Politika územního rozvoje České republiky

PÚR ČR, jejíž text je doplněn potřebnými schémata, je v souladu s § 32 stavebního zákona členěna na **kapitoly** [15]:

- „Republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území“, které se uplatňují na celém území České republiky;
- „Rozvojové oblasti a rozvojové osy“, „Specifické oblasti“, „Koridory a plochy dopravní infrastruktury“ a „Koridory, plochy a rozvojové záměry technické infrastruktury“;

PÚR ČR vymezuje oblasti, osy, koridory a plochy s ohledem na prokázané potřeby rozvoje území státu, které odůvodňují v souladu s § 5 stavebního zákona zásah do působnosti orgánů krajů a obcí v záležitostech týkajících se jejich územního rozvoje, a jestliže je důvodné pro tyto oblasti, osy, koridory a plochy stanovit kritéria a podmínky pro rozhodování o změnách v nich. Je zpracována na základě analýz, jejichž výstupy jsou obsaženy v materiálu „Podklady a východiska“. Pro zpracování PÚR ČR jsou „Podklady a východiska“ informačním vstupem, který není formálně projednáván a schvalován vládou ČR [15].

Obrázek 1: Ilustrační schéma vazeb PÚR ČR 2008

Zdroj: [15]

Ve schématu nejsou zahrnuty vazby na dokumenty vztahující se k úrovni NUTS II (regiony soudržnosti), vzhledem k tomu, že pro tuto úroveň neexistuje územně plánovací dokumentace. Je však nutné počítat i s touto úrovní, zejména ve vztahu na Regionální operační programy. Červené šipky vyjadřují implementaci Územní agentury EU. [15]

6.3. Územně plánovací dokumentace

Územně plánovací dokumentace (ÚPD) je soubor informací o území, který řeší funkční využití území, včetně plošného a prostorového uspořádání, stanovuje limity využití území a zpracovává závazné regulační prvky.

Na rozdíl od ÚPP, které nanejvýše projednávají, a tudíž pouze poskytují podklady pro rozhodování, z ÚPD vyplývají regulativy a další ustanovení, které jsou obecně závazné (pro všechny platné) – např. o tom, k čemu lze a k čemu nelze pozemek používat, a to i tehdy, je-li pozemek v soukromém vlastnictví. Procedury pořizování, projednávání a schvalování, a také vlastní zpracování ÚPD jsou upraveny podstatně podrobněji, než je tomu u ÚPP.

Územně plánovací dokumentace má svoji závaznou a směrnou část. Závazná část ÚPD má podobu právní normy a každá jednotlivá územně plánovací dokumentace má tuto svoji právní normu vypracovanou a schválenou samostatně.

6.3.1. Zásady územního rozvoje

Zásady územního rozvoje (ZÚR) stanoví zejména základní požadavky na účelné a hospodárné uspořádání území kraje, vymezí plochy nebo koridory nadmístního významu a stanoví požadavky na jejich využití, zejména plochy nebo koridory pro veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření, stanoví kritéria pro rozhodování o možných variantách nebo alternativách změn v jejich využití. Zásady územního rozvoje mohou vymezit plochy a koridory, s cílem prověřit možnosti budoucího využití, jejich dosavadní využití nesmí být měněno způsobem, který by znemožnil nebo podstatně ztížil prověřované budoucí využití. Součástí zásad územního rozvoje je i vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území. Ve vyhodnocení vlivů na životní prostředí se popíšu a vyhodnotí zjištěné a předpokládané závažné vlivy zásad územního rozvoje na životní prostředí a přijatelné alternativy naplňující cíle zásad územního rozvoje [23] [24].

První ZÚR se pořizují na základě zadání, každé další pak podle zprávy o uplatňování dosavadních zásad. Na tomto základě se vypracuje návrh zásad územního rozvoje, který krajské úřady projednávají s Ministerstvem pro místní rozvoj, dotčenými správními úřady a sousedními kraji. Povinností krajů je zajistit zpracování vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj, což projednávají s příslušnými ministerstvy - nejen životního

prostředí, ale i zemědělství, dopravy, kultury, zdravotnictví a dalšími (to by mělo zajistit, že zásady nebudou ohrožovat zájmy, které mají tyto instituce chránit). Veřejnosti a obcím se předkládá už připravený návrh a připravené vyhodnocení vlivů na životní prostředí aj. Poté, co je zveřejněn návrh zásad územního rozvoje, mohou občané ve lhůtě minimálně 30 dnů posílat krajskému úřadu svoje připomínky nebo lze podávat námítky až do konání veřejného projednání. Následně krajský úřad vše vyhodnotí a připraví finální podobu zásad územního rozvoje a vyhlásí zásady ve formě opatření obecné povahy [17].

6.3.2. Územní plán

Územní plán stanoví základní koncepci rozvoje území obce, ochrany jeho hodnot, jeho plošného a prostorového uspořádání, uspořádání krajiny a koncepci veřejné infrastruktury; vymezí zastavěné území, plochy a koridory, zejména zastavitelné plochy a plochy vymezené ke změně stávající zástavby, k obnově nebo opětovnému využití znehodnoceného území, pro veřejně prospěšné stavby, pro veřejně prospěšná opatření a pro územní rezervy a stanoví podmínky pro využití těchto ploch a koridorů. Územní plán může ve vybraných plochách a koridorech uložit prověření změn jejich využití územní studií nebo pořízení regulačního plánu jako podmínku pro rozhodování o změnách v území; v tomto případě stanoví podmínky pro jeho pořízení a pro jeho vydání, které jsou zadáním regulačního plánu [24].

Územní plán v souvislostech a podrobnostech území obce zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu se zásadami územního rozvoje kraje a s politikou územního rozvoje. Územní plán se pořizuje a vydává pro celé území obce, pro celé území hlavního města Prahy, popřípadě pro celé území vojenského újezdu. Územní plán se vydává formou opatření obecné povahy podle správního řádu. Územní plán je závazný pro pořízení a vydání regulačního plánu zastupitelstvem obce, pro rozhodování v území, zejména pro vydávání územních rozhodnutí. Poskytování prostředků z veřejných rozpočtů na provedení změn v území nesmí být v rozporu s vydaným územním plánem [24].

6.3.3. Regulační plán

Regulační plán (RP) v řešené ploše stanoví podrobné podmínky pro využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb, pro ochranu hodnot a charakteru území a

pro vytváření příznivého životního prostředí. RP vždy stanoví podmínky pro vymezení a využití pozemků, pro umístění a prostorové uspořádání staveb veřejné infrastruktury a vymezení veřejně prospěšné stavby nebo veřejně prospěšná opatření.

RP nahrazuje v řešené ploše ve schváleném rozsahu územní rozhodnutí a je závazný pro rozhodování v území. Regulační plán vydaný krajem je dále závazný pro územní plány a regulační plány vydávané obcemi. Regulační plán nenahrazuje územní rozhodnutí v nezastavěném území [24].

6.4. Územní rozhodnutí

Umístování stavby nebo zařízení, jejich změny, změna jejich vlivu na využití území, změna využití území a ochrana důležitých zájmů v území je možná jen na základě územního rozhodnutí nebo územního souhlasu, nestanoví-li zákon jinak.

Územním rozhodnutím je rozhodnutí o:

- a) umístění stavby nebo zařízení (dále jen „rozhodnutí o umístění stavby“),
- b) změně využití území,
- c) změně stavby a o změně vlivu stavby na využití území,
- d) dělení nebo scelování pozemků,
- e) ochranném pásmu.

Územním rozhodnutím stavební úřad schvaluje navržený záměr a stanoví podmínky pro využití a ochranu území, podmínky pro další přípravu a realizaci záměru, zejména pro projektovou přípravu stavby; vyžaduje-li to posouzení veřejných zájmů při provádění stavby, při kontrolních prohlídkách stavby nebo při vydávání kolaudačního souhlasu, může uložit zpracování prováděcí dokumentace stavby. V rozhodnutí stavební úřad rozhodne o námitkách účastníků řízení, v odůvodnění vyhodnotí připomínky veřejnosti a stanoví dobu platnosti rozhodnutí, má-li být delší než 2 roky [24].

Místo územního rozhodnutí může stavební úřad vydat **územní souhlas**, a to na základě oznámení o záměru, pokud je záměr v zastavěném území nebo v zastavitelné ploše, poměry v území se podstatně nemění a záměr nevyžaduje nové nároky na veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu [24].

Územní souhlas postačí v případech [24]:

- a) staveb, jejich změn a zařízení, která nevyžadují stavební povolení ani ohlášení
- b) ohlašovaných staveb, jejich změn a zařízení,
- c) staveb pro reklamu,
- d) staveb umístovaných v uzavřených prostorech existujících staveb, nemění-li se vliv stavby na okolí,
- e) úprav terénu, násypů a výkopů do 1,5 m výšky nebo hloubky, pokud nejsou větší než 300 m² a nehraničí s veřejnými komunikacemi a veřejnými prostranstvími nebo nedochází-li k nakládání s odpady,
- f) skladových, výstavních a manipulačních ploch do 200 m² mimo vrakovišť a skládek odpadu,
- g) změn druhu pozemku o výměře do 300 m²,
- h) změn staveb.

6.5. Územní řízení

Územní řízení je proces rozhodování o konkrétním využití a uspořádání určitého území, jehož výsledkem je územní rozhodnutí. Pokud se jedná o územní řízení, kterým se vydává rozhodnutí o změně využití území nebo o ochranném pásmu, jehož příslušný orgán je jiný než stavební úřad, rozhodne tento orgán jen v souladu se závazným stanoviskem stavebního úřadu.

Účastníky územního řízení jsou žadatel a obec, na jejímž území má být požadovaný záměr uskutečněn.

6.6. Územní opatření

6.6.1. Územní opatření o stavební uzávěře

Územní opatření o stavební uzávěře je vydáváno jako opatření obecné povahy podle správního řádu. Nelze jím omezit nebo zakázat udržovací práce. Omezuje nebo zakazuje v nezbytném rozsahu stavební činnost v daném území, v případě, že by mohlo dojít ke ztížení nebo znemožnění budoucího využití tohoto území podle připravované

územně plánovací dokumentace, jestliže bylo schváleno její zadání, nebo podle jiného rozhodnutí či opatření v území, kterým se upravuje využití území.

6.6.2. Územní opatření o asanaci území

Také územní opatření o asanaci území se vydává jako opatření obecné povahy, a to na území zasažené živelní pohromou či jinou závažnou havárií, kvůli které došlo k výraznému zásahu do využití území a je nutné stanovit podmínky pro odstranění jejího dopadu na další využití území. Toto opatření se vydává také pro zastavěné území, na kterém se nachází závadné stavby. Jde zejména o opatření z důvodů hygienických, bezpečnostních, požárních, provozních a ochrany životního prostředí. U těchto důvodů je v zájmu veřejnosti nezbytné nařídít odstranění závad staveb a úpravy staveb a nařídít opatření k asanaci území.

6.7. Úprava vztahů v území

6.7.1. Předkupní právo

Podle příslušnosti k vlastnictví má obec, kraj či stát předkupní právo k pozemkům k pozemkům určeným územním plánem nebo regulačním plánem pro veřejně prospěšnou stavbu nebo pro veřejně prospěšné opatření. Obec má také předkupní právo k pozemku určenému územním plánem nebo regulačním plánem pro veřejné prostranství.

6.7.2. Náhrada za změnu v území

Vlastníkovi pozemku nebo stavby, jehož práva byla při užívání pozemku nebo stavby na základě územního opatření o stavební uzávěře omezena, náleží náhrada, stejně tak jako vlastníkovi pozemku, jehož určení k zastavění bylo zrušeno na základě změny územního plánu nebo regulačního plánu, anebo vydáním nového územního plánu nebo regulačního plánu nebo zrušením územního rozhodnutí [23].

6.8. Nástroje územního plánování platné podle předchozí právní úpravy

V oblasti nástrojů územního plánování došlo změnou zákona především ke změně územně plánovacích dokumentací.

Podle zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu byly využívány následující nástroje:

- územně plánovací dokumentace,
- územně plánovací podklady,
- územní rozhodnutí.

6.8.1. Územně plánovací dokumentace

ÚPD byly zásadními dokumenty řízení územního rozvoje. Jejich úkolem bylo vytvářet podmínky pro rozvoj území, zabezpečit soulad jejich jednotlivých činností v území a současně omezit na nezbytnou míru jejich negativní vlivy, zajistit předpoklady pro zlepšování kvality životního prostředí a umožňovat pouze přiměřené využívání neobnovitelných přírodních zdrojů [24].

I přes legislativní změny se dále v praxi setkáváme s dokumenty, které byly stanovené podle předchozí právní úpravy. Dochází k tomu, že územně plánovací dokumentace schválená před 1. 7. 1992 pozbývá platnosti do 3 let od účinnosti zákona, územně plánovací dokumentace schválená po 1. 7. 1992 pozbývá platnosti do 5 let od účinnosti zákona a územní plán nebo regulační plán schválený po 1. 7. 1998 pozbývá platnost do 5 let od účinnosti zákona, jestliže není upraven dle zákona č. 183/2006 Sb. [24]

Do značné míry je omezena stavební činnost v nezastavěných částech obcí, pokud není zpracován územní nebo regulační plán. V takovém případě se stavební činnost až na některé výjimky zakazuje.

Mezi územně plánovací dokumenty se řadily:

- územní plán velkého územního celku (ÚP VÚC),
- územní plán obce/města,
- regulační plán.

Územní plán velkého územního celku

Územní plán velkého územního celku, který byl zpracováván pro vymezené území více obcí, resp. okresů, zpravidla pro území vyššího územně správního celku, stanovil uspořádání a limity řešeného území, vyznačil významné rozvojové plochy, hlavní koridory dopravy a technické infrastruktury, územní systém ekologické stability a další území speciálních zájmů [24].

Územní plán obce / města

Vytvářel se pro celé správní území obce, tj. pro všechna celá katastrální území, která obec tvoří, popř. po dohodě schvalujících orgánů mohl být zpracován pro území více obcí nebo pro vymezenou část území hlavního města Prahy a územně členěných statutárních měst. Územní plán vymezoval urbanistickou koncepci, řešil přípustné, nepřípustné či podmíněně přípustné funkční využití ploch a jejich uspořádání, stanovil základní regulaci území a hranice zastavitelného území obce.

Regulační plán

RP se zpracovával pro část území obce nebo pro celé území malé obce s jednoznačnými územně technickými a urbanistickými podmínkami. Stanovil využití jednotlivých pozemků a určoval regulační prvky plošného a prostorového uspořádání [23] [24].

6.8.2. Územně plánovací podklady

Územně plánovací podklady sloužily zejména jako podklad pro vytvoření či změnu územně plánovací dokumentace, pro vyhodnocování stavu, vývoje a jiných možností územního rozvoje. Nikdy se neschvalovaly, proto nejsou pro dané území právně závazné. V případě, že území nemělo vypracovanou územně plánovací dokumentaci, sloužily stavebnímu úřadu jako podklad pro územní rozhodování.

Územně plánovací podklady podle zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu tvořily:

- urbanistická studie,
- územní generel,
- územní prognóza,
- územně technické podklady.

Urbanistická studie

Urbanistická studie se zpracovávala pro získání variantních nebo alternativních řešení vybraných problémů v území.

Územní generel

Územní generel byl vytvářen, pokud bylo nezbytné ověřit samostatně řešení některé složky osídlení a krajiny, která má podstatný vliv na využití území (např. generel dopravy, bydlení, zeleně).

Územní prognóza

Územní prognóza se zpracovávala pro území více obcí nebo okresů, či pro území hlavního města Prahy nebo statutárních měst, a to buď jako podklad pro zpracování územního plánu velkého územního celku, nebo jako podklad pro ověření dlouhodobých směrů rozvoje území.

Územně technické podklady

Územně technické podklady zahrnovaly podstatné informace o stavu, možnostech a limitech využití a jiných závazných omezení, vyplývajících z právních předpisů, schválené územně plánovací dokumentace a platných správních rozhodnutí. Sloužily především jako podklad pro zpracování územně plánovací dokumentace, pro územní rozhodování a pro další potřeby veřejné správy.

6.8.3. Územní rozhodnutí

Podle územního rozhodnutí byly na vymezené území umísťovány stavby, mohl se měnit způsob využití území nebo mohlo dojít ke stanovení ochrany důležitých zájmů území. Územní rozhodnutí, které se řídilo správním řádem, bylo vydáváno příslušným stavebním úřadem na žádost navrhovatele.

7. REGIONÁLNÍ PLÁNOVÁNÍ

Územní plánování regionů vychází původně z Geddesovy teorie městského regionu. Rozvinulo se ve 30. letech v Evropě a USA, kdy mělo pomoci regionům vyrovnat se s důsledky hospodářské krize. Užití klasických územně plánovacích postupů pro plánování regionů vrcholilo ve 40. až 50. letech, tedy v době, která nejvíce spoléhala na státní plánování a intervence do trhu. Metody urbanistického plánování měst byly tehdy aplikovány do podstatně větších měřítek regionů. To se postupně ukázalo jako nefunkční, protože složitost vzájemných souvislostí mezi jevy a strukturami v území a velikostí řešeného území narůstala do nezvladatelné míry. Některé země proto přešly od komplexního plánování územního rozvoje regionů k plánování jednotlivých dílčích funkčních složek (např. doprava, zásobování vodou). Jinde v plánování regionů převládly sociálně ekonomické složky, směřující k vyrovnání podmínek rozvoje jednotlivých regionů [12].

Regionální rozvoj a regionální plánování jsou termíny, se kterými jsme se začali setkávat až nějakou dobu po sametové revoluci. Největší rozmach těchto a souvisejících termínů začal až při zahájení příprav na vstup České republiky do Evropské unie, která věnuje regionální politice velkou pozornost. V posledních letech se najednou a téměř překotně začala zpracovávat řada dokumentů, plánů a strategií, které by měly určovat, jak se budou rozvíjet naše regiony [19].

Mimo regionální plánování pořizované národními nebo regionálními orgány vznikají též „malé“ regionální plány cestou „zdola“: obce se spojí ke zpracování společného plánu, zpravidla k vyřešení nějakého společného problému, který nedovedou řešit jednotlivě (doprava, společné průmyslové zóny, likvidace odpadů). Metody a postupy plánování těchto regionů mohou být obdobné plánování obcí [12].

ČR musela radikálně změnit přístup k regionálnímu plánování. Centralistické plánování (např. "populární" pětiletky) bylo nutné nahradit regionálním plánováním, které je obvyklé ve vyspělých evropských zemích. Nyní je regionální politika chápána jako koncepční činnost nejen státu, ale i regionálních a místních orgánů. U nás probíhá regionální plánování na úrovni místní, regionální a národní. Obce se často setkávají se Strategií rozvoje mikroregionu, na úrovni krajů se zpracovávají **Programy rozvoje kraje**, na národní úrovni je to Strategie rozvoje ČR a Národní rozvojový plán [19].

7.1. Program rozvoje kraje

Program rozvoje kraje (PRK) je základní střednědobý programový dokument, který podporuje regionální rozvoj, a to rozvoj na úrovni kraje. Klade důraz na sociálně ekonomickou oblast. Lze jej definovat jako program cílených opatření, případně intervencí, které byly přijaty pro stimulaci ekonomického a sociálního rozvoje kraje.

PRK lze charakterizovat jako sociálně ekonomický rozvojový program územního obvodu kraje, který obsahuje směry a úkoly rozvoje finanční povahy, jako jsou předpokládané dostupné finanční zdroje, i úkoly rozvoje nefinanční povahy, kam patří politiky, nástroje, organizační úkoly, politická podpora, doporučení pro ústřední správní orgány k podpoře kraje apod.

8. ZÁVĚR TEORETICKÉ ČÁSTI

V teoretické části této práce jsem se zaměřila především na popis nástrojů a cílů územního plánování daných platnou právní legislativou a dále popisem jeho využití v obecných podmínkách obcí i krajů. V práci jsem též zkoumala, k jakým změnám došlo z hlediska změny legislativy po přijetí nového Zákona č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu.

Tento zákon je účinný od 1. 1. 2007 a přináší řadu nových nástrojů a procesních postupů orgánů územního plánování. Potřeba tohoto zákona byla vyvolána zejména změnou politického klimatu v 90. letech minulého století, když starý stavební zákon v některých bodech nevyhovoval novým společensko-ekonomickým podmínkám.

V následující části se zaměřím na praktickou stránku problematiky územního plánování, a to konkrétně na příkladu rozvoje regionu Pardubického kraje. Budu se věnovat jeho jednotlivým územně plánovacím dokumentacím a následně tyto dokumentace použiji jako podklad pro zhodnocení dopadu územního plánování pro rozvoj kraje.

9. CHARAKTERISTIKA PARDUBICKÉHO KRAJE

9.1. Základní informace

Pardubický kraj má rozlohou 4519 km², žije v něm přes 505 tisíc obyvatel a průměrná hustota je 112 obyvatel na 1 km². V kraji je 451 obcí, z toho 15 obcí s rozšířenou působností a 26 obcí s pověřeným obecním úřadem. Z celkového počtu obcí je 34 měst. Sídelním městem kraje je statutární město Pardubice.

Obrázek 2: Lokalizace Pardubického kraje v rámci České Republiky

Zdroj: [14]

Pardubický kraj leží ve východní části Čech, s centrem 120 km východně od hlavního města Prahy. Společně s krajem Královéhradeckým a Libereckým tvoří region soudržnosti NUTS II Severovýchod.

Pardubický kraj sousedí na severozápadě s Královéhradeckým krajem, na východě s Olomouckým krajem, na jihovýchodě s Jihomoravským krajem, na západě se Středočeským krajem, na jihozápadě s krajem Vysočina, a na severu s polským Dolnoslezským vojvodstvím.

V kraji se koncentruje průmysl, ale i komerční a veřejné služby. Průmyslová výroba má pestrou strukturu. Nejsilnější je všeobecné strojírenství, dále pak průmysl textilní, oděvní, kožedělný, nejvyšší podíl na celostátní produkci má průmysl chemický. Významný je ale i zemědělský sektor, z celkové rozlohy kraje zaujímá zemědělská půda 60,75 %, lesy 29 % a vodní plochy 1,35 %. Ekonomickou prosperitu výrazně ovlivňuje to, že region protíná evropský železniční koridor. Využit lze i vodní a leteckou dopravu.

Proto v poslední době zaznamenává kraj významný zájem zahraničních investorů, kteří využívají nabídek připravených průmyslových zón [18].

V Pardubickém kraji je množství přírodních zajímavostí, památek a pamětihodností. Mezi ně patří Chráněná krajinná oblast Železné hory, Chráněná krajinná oblast Žďárské vrchy, Chráněná krajinná oblast Orlické hory, oblast Polabí či masív Králického Sněžníku - třetí nejvyšší hora ČR (1423 m n. m.).

9.2. Správní členění

Pardubický kraj zahrnuje území okresů Pardubice, Chrudim, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Administrativním orgánem Pardubického kraje je Krajský úřad Pardubického kraje se sídlem v Pardubicích, který vykonává samosprávu i státní správu na území kraje v rozsahu určeném zákonem. Na území kraje je 452 obcí, z toho 33 má statut města. Město Pardubice je statutárním městem.

Pardubický kraj byl v současné podobě ustaven ústavním zákonem č. 347/1997 Sb., o vytvoření vyšších územních samosprávných celků a o změně ústavního zákona České národní rady č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, na jehož základě bylo v České republice vytvořeno 14 vyšších územně samosprávných celků – krajů. V rámci reformy veřejné správy došlo k zániku okresních úřadů k 31. 12. 2002. Území okresu ale dále slouží pro statistické účely ke sledování vývojových trendů. V novém systému veřejné správy došlo v rámci reformy k přenesení působnosti státní správy na nižší samosprávné jednotky – pověřené obce (obce II. stupně) a obce s rozšířenou působností (obce III. stupně). Výkon státní správy na území Pardubického kraje je v současnosti svěřen 26 pověřeným obcím (obce II. stupně) a 15 obcím s rozšířenou působností. Seznam obcí II. a III. stupně graficky znázorňuje obrázek č. 3. [18]

Obrázek 3: Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností Pardubického kraje

Zdroj: [18]

9.3. Centra osídlení

Sídelní struktura Pardubického kraje je v důsledku dlouhodobého vývoje přirozeně hierarchizovaná. Pardubický kraj patří k územím, kde výrazně dominuje krajské město, které je počtem obyvatel téměř 4 x větší než druhá Chrudim. Ostatní města mají již značný odstup a jen dvě (Svitavy a Česká Třebová) mají více než 15 tis. obyvatel. Více než 10 tis. obyvatel má dalších 6 měst a více než 8 tis. obyvatel další 3 města. Tato města mají většinou rozsáhlou sociální infrastrukturu, umožňující pro spádová území zabezpečení obslužných funkcí. Výrazně slabší je však většinou ekonomický potenciál, který se promítá do nízké nabídky pracovních příležitostí [37].

Před rokem 1890 byla největším městem Chrudim (historické centrum kraje), vzhledem k tomu, že však ležela mimo hlavní železniční trať, byla vystřídána rychle se rozvíjejícími Pardubicemi. Po druhé světové válce ztratila významný počet obyvatel města Svitavy, Vysoké Mýto, Moravská Třebová, Lanškroun, Skuteč a zejména Králupy (cca o 3 tis. obyv.). Struktura osídlení Pardubického kraje se vyznačuje několika dvojicemi blízkých měst.

V případech Pardubice – Chrudim (vzdálenost center 10 km) a Vysoké Mýto – Choceň (vzdálenost center 7 km) dominují větší města. V případech Česká Třebová – Ústí nad Orlicí (vzdálenost center 9 km) a Letohrad – Žamberk (vzdálenost center 6 km) jsou potenciály obou měst v podstatě vyrovnané [37].

Pro význam centra je základním kritériem jeho velikost, velikost jeho užší aglomerace, ekonomický potenciál, regionální působnost (schopnost obslužné funkce pro své spádové území). Důležitým faktorem je pochopitelně též správní funkce. Se zánikem okresů v úrovni správních obvodů zcela logicky poklesl význam některých bývalých okresních měst a posílil se význam některých center ORP [37].

U kategorie nižších center jsou zařazena do významných měst města Moravská Třebová, Lanškroun, Litomyšl, Polička, Hlinsko, Choceň a Přelouč. Střední centra (Chrudim, Vysoké Mýto, Česká Třebová, Ústí nad Orlicí a Svitavy) jsou „centry“ rozvojových oblastí. Vysoké Mýto je sice menším městem, avšak společně s blízkou Chocní vytváří aglomeraci, která je výrazně silnější než „aglomerace“ Svitav [37].

Tab. 1: Počet obyvatel v největších obcích Pardubického kraje k 1. 1. 2010

Město	Počet obyvatel k 1. 1. 2010	Město	Počet obyvatel k 1. 1. 2010
Pardubice	90077	Lanškroun	10196
Chrudim	23323	Choceň	9025
Svitavy	17067	Polička	8877
Česká Třebová	16178	Přelouč	8751
Ústí nad Orlicí	14565	Holice	6498
Vysoké Mýto	12578	Letohrad	6337
Moravská Třebová	10910	Žamberk	6025
Litomyšl	10275	Skuteč	5300
Hlinsko	10205	Lanškroun	10196

Zdroj: [33] – vlastní úprava

10. ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE PARDUBICKÉHO KRAJE

10.1. Územní plán velkého územního celku Hradecko - pardubické sídelní regionální aglomerace

Dne 18. 5. 1988 schválila vláda České socialistické republiky územní plán velkého územního celku Hradecko – pardubické sídelní regionální aglomerace a její vnější regionální zóny. Kromě této územně plánovací dokumentace schválila také územní plán sídelního útvaru Pardubice a územní plán sídelního útvaru Hradec Králové.

Územní plán aglomerace byl zpracován pro území Hradecko – pardubické sídelní regionální aglomerace vymezené podle usnesení vlády ČSR č. 26/1983 a rozšířené o území vnější zóny, spojené s aglomerací pevnými územně technickými vazbami [30].

Územní plán aglomerace platil pro rozvoj území mimo hranice území sídelních útvarů, řešených samostatnými územními plány, pro které je územní plán aglomerace směrným řešením, nahrazujícím dokumentaci zájmového území. Případné změny a doplňky závazných částí územního plánu aglomerace schválila na návrh Východočeského krajského národního výboru vláda České socialistické republiky. O úpravách směrných částí územního plánu aglomerace rozhodoval Východočeský krajský národní výbor [30].

Řešené území bylo administrativně tvořeno okresy Hradec Králové a Pardubice s částmi okresů:

- Chrudim - spádový obvod střediska osídlení obvodního významu Chrudim,
- Jičín - spádový obvod střediska osídlení obvodního významu Hořice,
- Náchod - spádový obvod střediska osídlení obvodního významu Jaroměř,
- Rychnov nad Kněžnou - spádové obvody středisek osídlení místního významu Borohrádek a Týniště nad Orlicí.

Řešené území mělo rozlohu 2862,4 km² s celkovým počtem kolem 455 tisíc obyvatel. Návrhové období bylo vztaženo k časovému horizontu roku 2000.

Závazné části ÚP VÚC Hradecko – pardubické sídelní regionální aglomerace:

1. Základní koncepce
2. Struktura osídlení
3. Výroba
  - zemědělská výroba
  - lesní hospodářství
  - průmyslová a stavební výroba
  - těžba a ochrana nerostných ložisek
4. Občanská vybavenost
5. Rekreace
6. Doprava
7. Vodní hospodářství
8. Energetika
9. Spoje
10. Životní prostředí
11. Ochrana půdního fond

Směrné části ÚP VÚC Hradecko – pardubické sídelní regionální aglomerace [30]:

1. Při plánování územního rozvoje předpokládat v roce 2000 dosažení tohoto počtu obyvatel:

Tab. 2: Předpokládaný počet obyvatel jednotlivých okresů Hradecko – pardubické aglomerace v roce 2000

Okresy	Počet obyvatel (v tisících)
Hradec Králové	167,5 – 174,0
Pardubice	169,5 – 180,0
Chrudim (část)	73,0 – 71,5
Jičín (část)	18,0 – 18,5
Náchod (část)	16,5 – 17,0
Rychnov nad Kněžnou (část)	12,5 – 13,0
CELKEM	455,5 – 474,0

Zdroj: [30] – vlastní úprava

Po sečtení předpokládaného počtu obyvatel všech okresů činí celkový předpokládaný počet obyvatel Hradecko- pardubické aglomerace 455,5 – 474 tisíc.

2. Pro územně plánovací přípravu sídelních útvarů a rozmístování investic vycházet (v závislostech na lokalizaci jaderné elektrárny) z tohoto předpokládaného vývoje obyvatel sídelních útvarů do roku 2000 (sídelní útvary ve vymezení k 1. 1. 1980):

Tab. 3: Předpokládaný počet obyvatel sídelních útvarů Hradecko – pardubické aglomerace v roce 2000

Sídelní útvary	Počet obyvatel (v tisících)
Hradec Králové	108,0 – 115,0
Nový Bydžov	8,0
Pardubice	105,0 – 111,0
Přelouč	9,3 – 10,3
Holice	6,5 – 7,0
Chrudim	25,0 – 26,0
Hořice	9,6
Jaroměř	12

Zdroj: [30] – vlastní úprava

3. V období 1991 – 2000 zabezpečovat územní přípravu pro realizaci zhruba následujících objemů bytů ve všech formách výstavby:

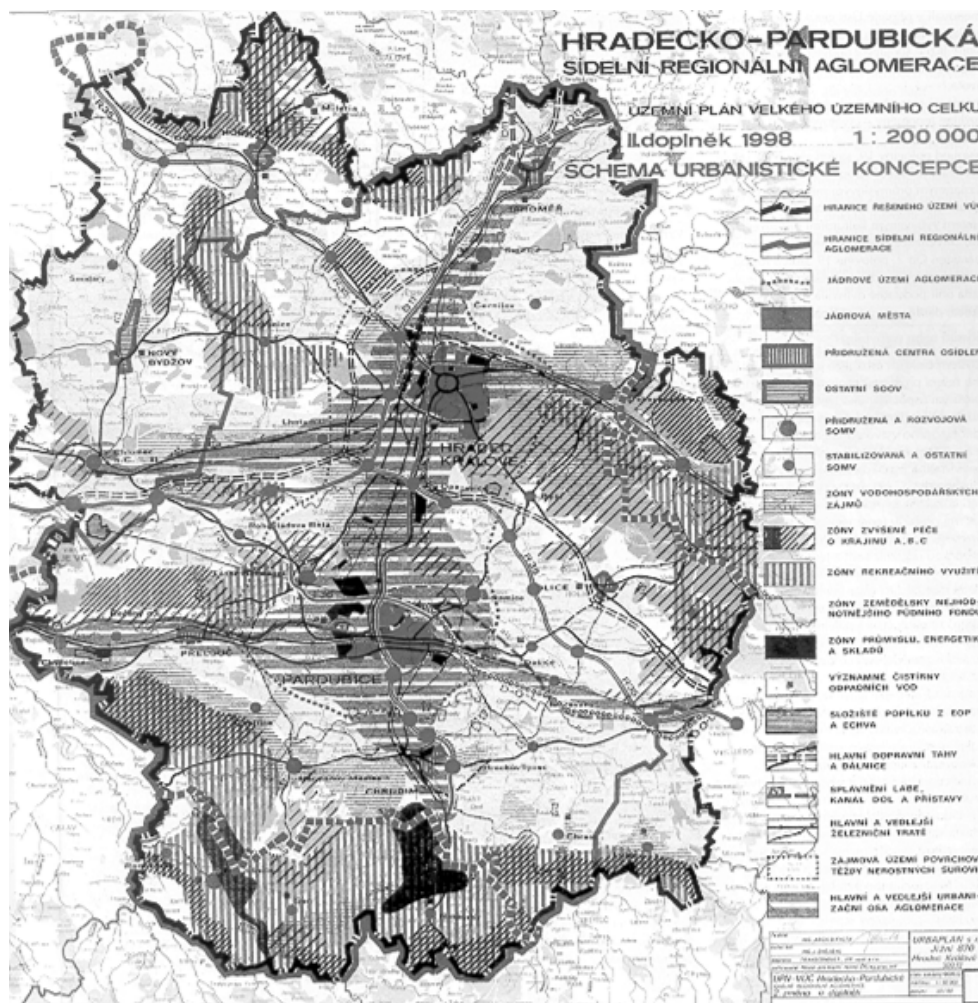
Tab. 4: Předpokládaný počet bytů Hradecko – pardubické aglomerace podle okresů v roce 2000

Okresy	Počet bytů (v tisících)
Hradec Králové	9,0 – 11,5
Pardubice	8,0 – 10,7
Chrudim (část)	2,8 – 3,0
Jičín (část)	0,7 – 0,9
Náchod (část)	0,7
Rychnov nad Kněžnou (část)	0,5 – 0,6
CELKEM	21,7 – 27,4

zdroj: [30] – vlastní úprava

4. Pro potřeby územního rozvoje řešeného území (bez jader aglomerace) do roku 2000 uvolňovat:
  - zemědělskou půdu v rozsahu 460 ha,
  - lesní půdu v rozsahu 220 ha.
5. Pro dlouhodobý vývoj aglomerace respektovat územní rezervy vymezené územním plánem aglomerace.
6. V potřebném časovém předstihu zabezpečovat zpracování následné územně plánovací dokumentace a územně plánovacích podkladů pro řešení dílčích územně technických, urbanistických a ekologických problémů.

Obrázek 4: Územní plán velkého územního celku Hradecko-pardubická sídelní regionální aglomerace

Zdroj: [24]

10.2. Územní prognóza jádrového území Hradecko-pardubické aglomerace

Územní prognóza jádrového území Hradecko-pardubické aglomerace (ÚPR JÚHPA) je územním analytickým plánovacím podkladem podle zákona č. 50/1976 Sb. o územním plánování a stavebním řádu.

V polovině roku 2002 se zástupci měst Hradec Králové a Pardubice spolu s hejtmany obou krajů dohodli na potřebě pořídit územně plánovací podklad, který by se zabýval dlouhodobými možnostmi rozvoje území mezi oběma krajskými městy a rozvoj tohoto "hraničního" území koordinoval. Na tomto základě byla pořízena Územní prognóza jádrového území Hradecko – pardubické aglomerace s výhledem na 50 let. Prognóza byla zpracována nejprve ve třech variantách konceptu, který byl projednáván s veřejností a dotčenými orgány v polovině roku 2003, a následně na základě výsledků projednání dopracována do výsledné varianty [8].

Řešení územní prognózy bylo orientované na prohloubení spolupráce obou jádrových měst aglomerace, tj. Hradce Králové a Pardubic. Nižší míra zastavění mezilehlého území byla do budoucna navržena k umocnění přírodního a rekreačního potenciálu tohoto území, nikoli ke stavebnímu propojování obou měst [8].

10.2.1. Širší vztahy

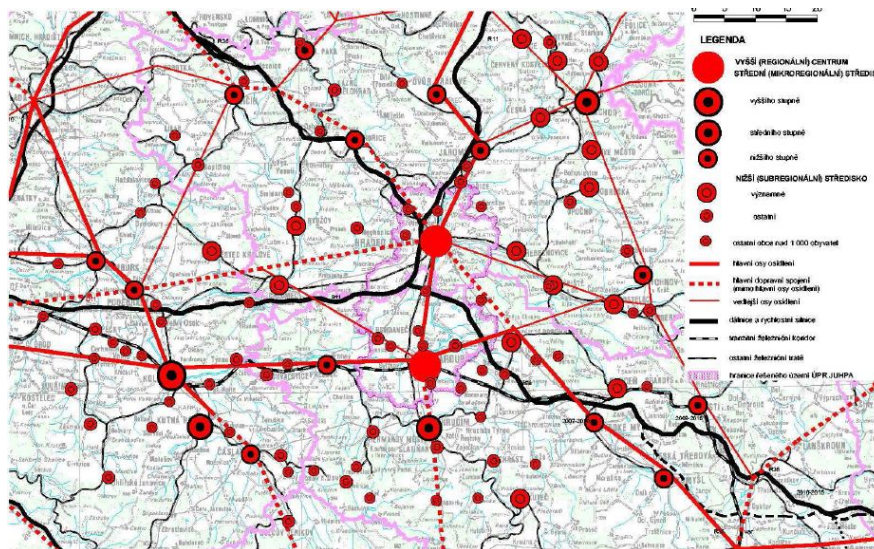
Vzhledem ke geografické blízkosti je možné obě krajská města považovat za hlavní regionální centrum (resp. dvojcentrum) východočeského prostoru. Vazby obou měst ke svému širšímu okolí se však výrazně nepřekrývají; ne vždy odpovídají administrativnímu rozdělení (kraje), neboť pro některá sídla v Pardubickém kraji je Hradec Králové bližším a vzhledem k uspořádání dopravních sítí i přístupnějším centrem. Tato skutečnost byla základem spolupráce. Vložení nové dopravní osy západovýchodního směru (D11 a R35) v silniční dopravě nepochybně znamenalo orientaci některých rozvojových aktivit do tohoto koridoru, resp. do jeho blízkosti [32].

Pro regionální vazby měli z této nadřazené sítě význam především úseky v jádrovém území Hradecko-pardubické aglomerace a jejím blízkém okolí. Z mikroregionálních (středních) center se předpokládaly intenzivnější vazby u měst Jaroměř, Chrudim

a Přelouč. Tyto vazby byly dány polohou měst v hlavních urbanizovaných koridorech a možností jejich kvalitní obsluhy železniční dopravou.

Města Chrudim a téměř srostlé Slatiňany se v podstatě považovaly za JÚHPA. Pro regionální centra úrovně Hradce Králové a Pardubic se dal předpokládat rozvoj bydlení do vzdálenosti 10 až max. 15 km.

Obrázek 5: ÚPR JÚHPA - Schéma sídelní struktury v širších vztazích

zdroj: [26]

10.2.2. Strategie možného vývoje Hradecko-pardubické aglomerace

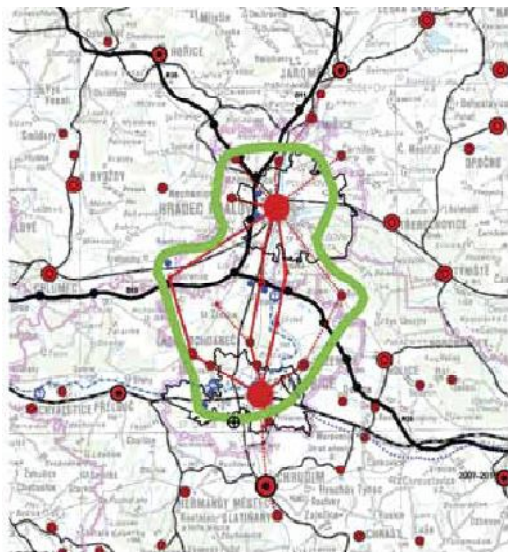
Hradecko–pardubický prostor se po ustavení dvou samostatných krajů na území východních Čech ocitl v nové situaci. Pozitivní skutečností bylo, že obě statutární města i oba krajské úřady se dohodly na pořízení územní prognózy jádrového území Hradecko–pardubické aglomerace. Organizační zabezpečení na sebe vzal po dohodě Pardubický kraj [26].

V územní prognóze byly testovány 4 různé strategie možného vývoje území [26]:

- varianta 1 „*dostředivá*“ akcentovala rozvoj především v území mezi oběma jádrovými městy,
- varianta 2 „*odstředivá*“ sledovala spíše rozvoj na vzdálených obvodech jádrových měst,
- varianta 3 ověřovala *rozvoj menších středisek* při stagnaci jádrových měst,
- varianta 4 sledovala *usměrněný vývoj*, založený na využívání potenciálů částí řešeného území.

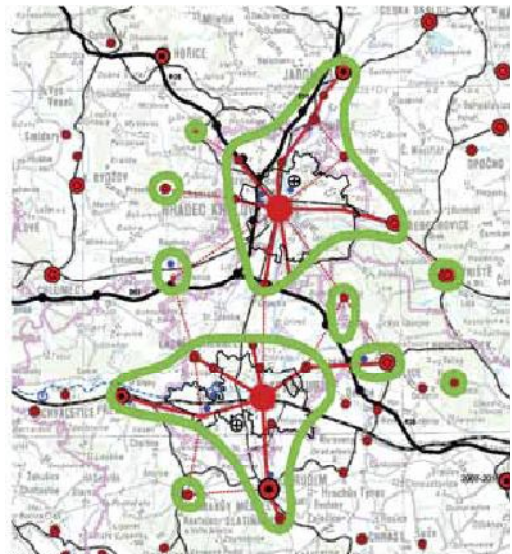

Obrázek 6: ÚPR JÚHPA – varianta 1 dostředivá

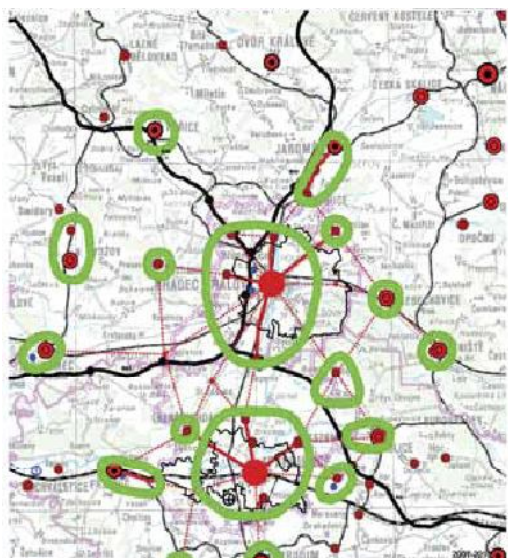
Zdroj: [26]

Obrázek 7: ÚPR JÚHPA – varianta 2 odstředivá

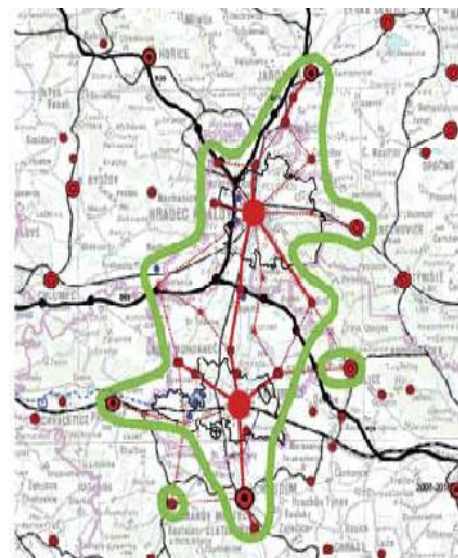
Zdroj: [26]

Obrázek 8: ÚPR JÚHPA – varianta 3 menší střediska

Zdroj: [26]

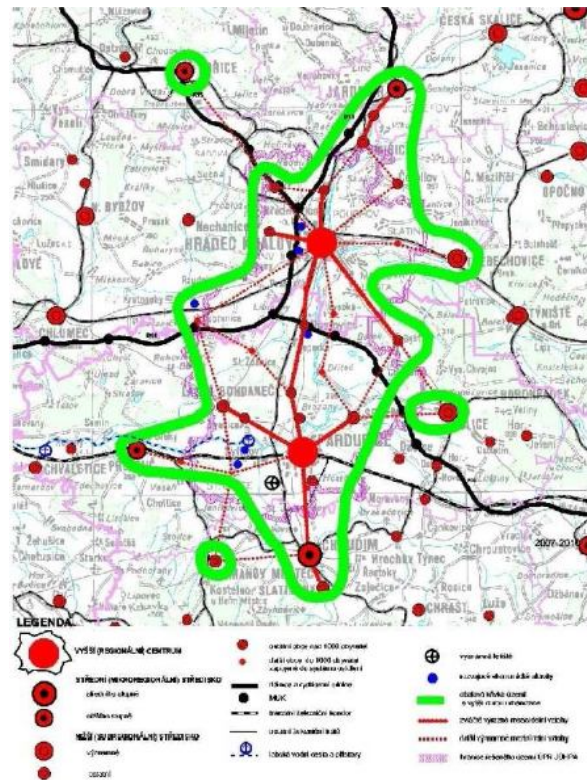
Obrázek 9: ÚPR JÚHPA – varianta 4 usměrněný vývoj

Zdroj:[26]

Obrázek 10: ÚPR JÚHPA – varianta výsledná

Zdroj: [26]

Přestože přístupy jednotlivých spolupořizujících subjektů byly částečně rozdílné, zejména v průmětu schválené ÚPD měst (s horizontem 2010) do prognózního období 2030, podařilo se dosáhnout značného konsenzu. Teoreticky významnější než vlastní řešení jádrového území zpracované v měřítku 1 : 25 000 (v dohodnutém vymezení) byly úvahy o širších vazbách a poloze této aglomerace [26].

I když mottem (snad i cílem) práce bylo heslo „od konfrontace ke spolupráci“, nepovedlo se ani k dlouhodobému výhledu formulovat skutečně společný program rozvoje území, který by jednoznačně vycházel z částečně odlišných potenciálů obou sousedících krajů. Tato skutečnost je nepochybně ovlivněna soupeřením jádrových měst v minulosti (promítá se např. do realizace areálů obchodních center téměř všech řetězců u obou měst vzdálených od sebe 20 km), ale i zatím malou schopností některých subjektů formulovat programy dlouhodobého charakteru [26].

suburbanizační tendence. Realizace dálnice D11 a na ní navazující rychlostní silnice R35 zřejmě nebude mít na osídlení větší vliv. Lze předpokládat rozvoj zón ekonomických aktivit u významnějších mimoúrovňových křižovatek, vzhledem k charakteru krajiny v okolí těchto tras však nikoliv rozvoj bydlení [26].

10.3. Územní plán velkého územního celku Pardubického kraje

Zastupitelstvo Pardubického kraje na svém jednání dne 26. 4. 2001 schválilo v souladu s § 17 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu ve znění pozdějších předpisů zahájení procesu pořízení územního plánu velkého územního celku Pardubického kraje (ÚP VÚC Pk). Hlavní důvody pro pořízení dokumentu a stanovení jeho hlavních cílů vymezilo Zadání ÚP VÚC Pk. Jedním z největších úkolů, který přesahoval i rámec regionu, bylo vymezení koridorů pro rychlostní komunikace R 35 a R 43 na území kraje.

Zastupitelstvo Pardubického kraje schválilo dne 14. 12. 2006 Zadání ÚP VÚC Pk, v souladu se stavebním zákonem č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů. Tento dokument stanovil zásady uspořádání a limity řešeného území, vymezil významné rozvojové plochy, hlavní koridory dopravy a technické infrastruktury, územní systém ekologické stability a další území speciálních zájmů. Tento dokument vytvořil předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území.

Do této doby nebyla zpracována a schválena žádná územně plánovací dokumentace na úrovni územního plánu VÚC pro řešené území jako celek – v rozsahu Pardubického kraje. Přesto lze konstatovat, že území kraje je z části pokryto dílčími ÚP VÚC v různých etapách dokončenosti. Schváleny z nich byly dva. Prvním je Územní plán velkého územního celku Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace včetně změn a doplňků č. 1 a 2. Druhým schváleným dokumentem zasahujícím na území Pardubického kraje je ÚP VÚC Chráněné krajinné oblasti Žďárské vrchy s platností od 1. 1. 1990 [31].

Schválený ÚP VÚC Pk byl pro veřejnou správu Pardubického kraje výchozím koordinačním dokumentem pro nadmístní rozvoj území při respektování principů

udržitelného rozvoje. Pro příslušné orgány státní správy a správní úřady se závazná část této ÚPD stala závazným podkladem rozhodování v řešeném území.

Hlavními cíli územního plánu velkého územního celku bylo stanovení zásad uspořádání a limitů řešeného území, vymezení významných rozvojových ploch, hlavních koridorů dopravy a technické infrastruktury, územního systému ekologické stability a dalších území speciálních zájmů. Hlavním úkolem dokumentu bylo vytvořit předpoklady k zabezpečení trvalého souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot v území, zejména se zřetelem na péči o životní prostředí a ochranu jeho hlavních složek – půdy, vody a ovzduší.

První etapa díla – průzkumy a rozborů - byla dokončena k datu prosinec 2001. Cílem průzkumů a rozborů bylo vyhodnocení současného stavu a podmínek využívání území a zjištění jeho hodnot, rozvojových tendencí, problémů a střetů zájmů v řešeném území. Průzkumy a rozborů byly jedním z podkladů pro zpracování Zadání ÚP VÚC Pk (dále jen Zadání) a pro následné řešení územně plánovací dokumentace. **Druhá etapa díla** - koncept řešení ÚP VÚC Pk byla zpracována na základě Zadání, které bylo schváleno Zastupitelstvem Pardubického kraje dne 27. června 2002. Koncept ÚP VÚC Pk byl vypracován k říjnu 2002. **Třetí etapa díla** – návrh ÚP VÚC Pk byl zpracován dle schváleného Souborného stanoviska, které vycházelo z výsledků projednání konceptu řešení ÚP VÚC Pk. 2. Návrh ÚP VÚC Pk převzal pořizovatel v rozsahu pro vystavení dle § 22 stavebního zákona na počátku prosince 2005. Dne 5. 12. 2005 bylo oznámeno veřejnou vyhláškou vystavení návrhu. [31].

10.3.1. Vyhodnocení souladu s cíli územního plánování

Územní plán velkého územního celku Pardubického kraje návrhem svého řešení vytvářel územní předpoklady k zabezpečení souladu všech přírodních, civilizačních a kulturních hodnot, které se v řešeném území uplatňovali.

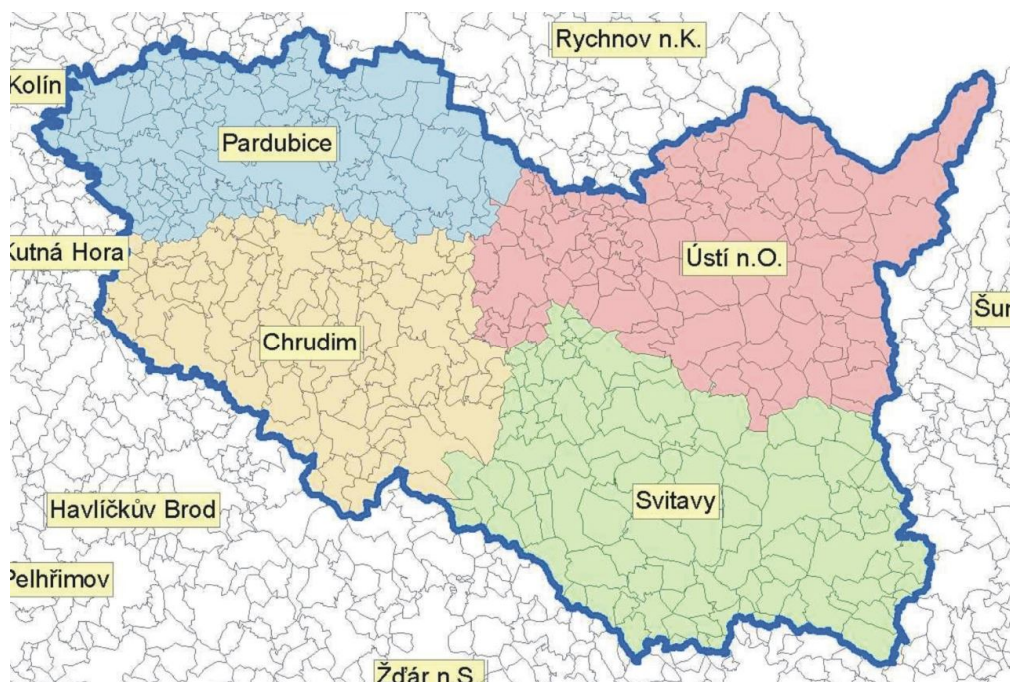
Hlavní cíle v souladu se schváleným Zadáním a 1. a 2. Souborným stanoviskem sledovali řešení nadmístních potřeb rozvoje území, především řešení toho, co nelze dostatečně zajistit z úrovně územního plánu obce. Šlo zejména o koordinaci vymezení významných rozvojových ploch, hlavních koridorů dopravy a technické infrastruktury a území speciálních zájmů se sférou životního prostředí při zaměření na ochranu jeho hlavních složek - půdy, vody a ovzduší.

Ve smyslu závěrů projednání návrhu řešení obsažených ve schváleném 2. souborném stanovisku byly v koordinaci se Strategií udržitelného rozvoje České republiky, která představuje dlouhodobý rámec pro udržení základních civilizačních hodnot a kvality života společnosti, vytvářeny **podmínky pro příznivé životní prostředí** v návaznosti na příslušné krajské oborové koncepce (v oblasti ochrany přírody, ÚSES, zemědělství a rozvoje venkova, vodního a odpadového hospodářství, ochrany ovzduší, surovinové politiky a dalších). Návrhem regenerace nevyužívaných území a významných rozvojových ploch nadmístního významu a koridorů dopravní a technické infrastruktury byly vytvářeny **podmínky pro optimální hospodářský rozvoj**. Návrh koridorů dopravní a technické infrastruktury společně s návrhem významných rozvojových ploch nadmístního významu pro podporu lidských zdrojů směřuje k zajištění vhodných podmínek pro soudržnost společenství obyvatel území. Vyváženým návrhem územních podmínek těchto tří základních pilířů byly vytvářeny základní územní předpoklady pro udržitelný rozvoj řešeného území Pardubického kraje ve vazbě na sousední území České i Polské republiky, který uspokojoval potřeby současné generace, aniž by ohrožoval podmínky života generací budoucích s cílem dosažení obecně prospěšného souladu veřejných a soukromých zájmů na tomto rozvoji [31].

10.3.2. Vymezení řešeného území podle katastrálních území

Řešené území ÚP VÚC Pardubického kraje zahrnovalo správní území Pardubického kraje, tj. území okresů Chrudim, Pardubice, Svitavy a Ústí nad Orlicí. Bylo tvořeno správními územími celkem 452 obcí, které dohromady spravovali 790 katastrálních území. Celková rozloha řešeného území byla 4 519 km².

Obrázek 12: Správní území Pardubického kraje

Zdroj: [31]

10.3.3. Vymezení významných rozvojových ploch nadmístního významu

V rámci koncepce ÚP VÚC Pardubického byly navrženy významné rozvojové plochy nadmístního významu jak pro podporu ekonomického rozvoje, tak pro podporu lidských zdrojů. Koncepce ÚP VÚC Pk zároveň počítala i s využitím, resp. novým využitím tzv. brownfields² na území Pk.

Vymezení významných rozvojových ploch nadmístního významu členěných na plochy pro podporu ekonomického rozvoje a plochy pro podporu lidských zdrojů vychází z vícestupňové analýzy podmínek v území a ze zhodnocení základních předpokladů rozvoje jednotlivých oblastí.

Lokalizace významných rozvojových ploch sledovala stanovené priority, tzn. vytvořit územní předpoklady pro rozvoj podnikatelského prostředí především v problémových mikroregionech. Souběžně s tím byla sledována zákonitost rozvoje lidských zdrojů ve

---

² Brownfields je urbanistický termín označující opuštěná území s rozpadajícími se obytnými budovami, nevyužívané dopravní stavby a nefunkční průmyslové zóny. Vyznačují se často obrovskými rozměry, negativními sociálními jevy (bezdomovectví, krádeže kovů) a ekologickou zátěží.

vazbě na potřeby trhu práce, dostupnost přiměřeného bydlení, kvalitní zdravotní a sociální péči, kulturní a sportovní činnosti [31].

Nezastupitelnou úlohu při komplexním rozvoji území má územně plánovací dokumentace. Tato ÚPD jednotlivých měst a obcí na řešeném území byla komplexně vyhodnocena jak na úrovni orgánů územního plánování kraje (KÚ Pardubického kraje), pověřených úřadů stavebních úřadů, případně i jednotlivých obecních a městských úřadů. Přitom byla hodnocena jak schválená ÚPD, tak i zohledněna ÚPD rozpracovaná, ve stadiu před schválením. Pochopitelná je různorodost jednotlivých stupňů ÚPD (územní plány sídelních útvarů, územní plány obcí, resp. měst – v některých případech jejich absence) i stadií schvalovacích procesů.

Druh a dislokace rozvojových ploch nadmístního významu tedy vyplynuly [26]:

- z platných územních plánů obcí a měst,
- z potřeb a požadavků jednotlivých obcí a měst vyjádřených v průběhu zpracování ÚP VÚC Pk,
- z vazeb a vztahů ÚPD sousedních území,
- z návrhu zpracovatele, zohledňujícího a doplňujícího předchozí zdroje.

Současně byly zapracovány dostupné oborové dokumenty, především na úseku dopravy, technické infrastruktury, ekologie – ochrany přírody a vodního hospodářství, geologie a ochrany kulturních hodnot.

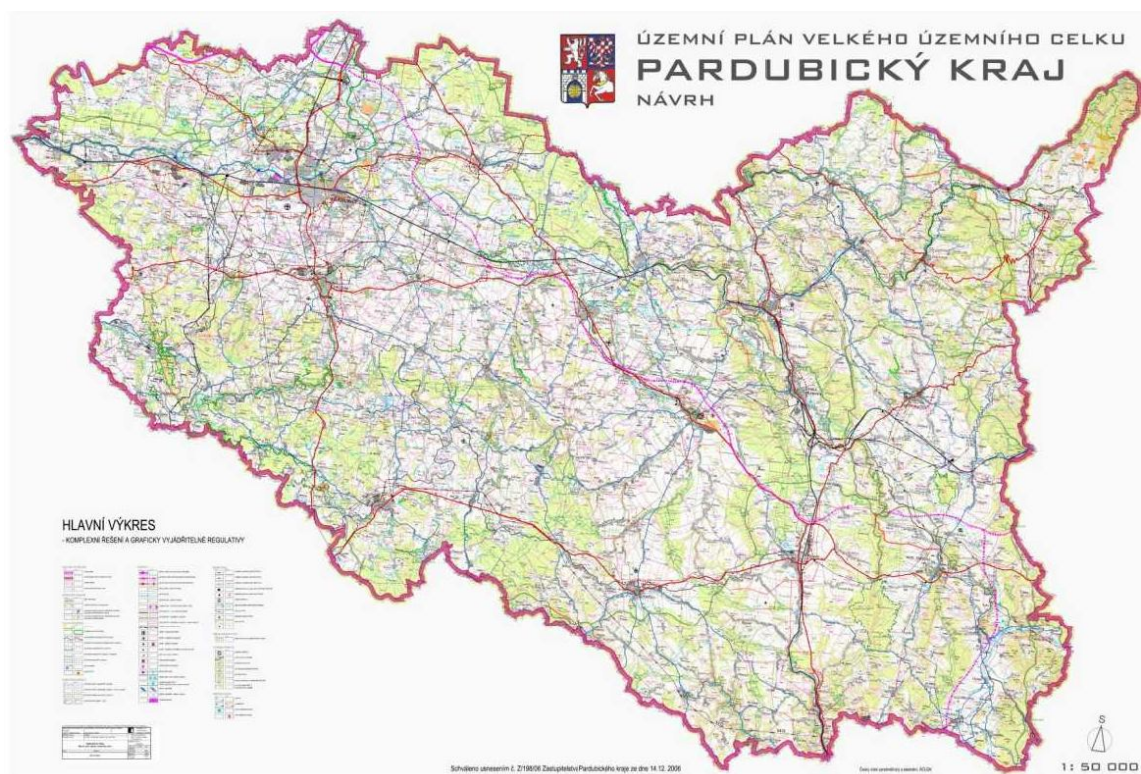
Významné rozvojové plochy nadmístního významu **pro podporu ekonomického rozvoje** zahrnovali především plochy pro rozvoj výroby včetně skladů a výrobních služeb a jsou situovány do těchto měst a obcí: Hlinsko, Hrochův Týnec, Chrudim, Krouna, Proseč, Ronov nad Doubravou, Slatiňany, Třemošnice, Holice, Opatovice nad Labem, Pardubice, Přelouč, Srch, Stěblová, Linhartice, Litomyšl, Městečko Trnávka, Moravská Třebová, Polička, Pomezí, Slatina, Svitavy, Česká Třebová, Králíky, Lanškroun, Letohrad, Lichkov, Ústí nad Orlicí, Vysoké Mýto [31].

Významné rozvojové plochy (VRP) nadmístního významu **pro podporu lidských zdrojů** zahrnovaly především plochy pro rozvoj občanské vybavenosti včetně sportu a služeb a jsou situovány do těchto měst a obcí: Nasavrky, Vysočina, Dřítěč, Lázně Bohdaneč, Přelouč, Rokytno, Sezemice, Litomyšl, Čenkovice, Červená Voda, Dolní Morava, Lichkov, Vysoké Mýto. Tyto plochy řešily stabilizaci prostředí nejen pro

potřeby stálých obyvatel, ale i návštěvníků území. Rovněž byly vhodné pro rozvoj a doplnění občanské vybavenosti (doplnění služeb, nákupních možností atd.), sportovního a kulturního vyžití obyvatel, zajištění zdravotní a sociální péče. V těchto plochách mohla vznikat také nová centra pro cestovní ruch – sportovní areály s ubytováním a stravováním, s možností širokého sportovního, ale i kulturního vyžití včetně vhodných doplňkových služeb. Tyto plochy měly mít návaznost i na kvalitní nabídku vzdělání, zdravotní péče a sociálních služeb, ale i na nabídku pracovních příležitostí [31].

Lokalizace uvedených VRP je patrná z grafické části Hlavního výkresu návrhu ÚP VÚC Pk.

Obrázek 13: Územní plán VÚC Pk schválený – Hlavní výkres

Zdroj: [26]

10.4. Zásady územního rozvoje Pardubického kraje

Dne 1. 1. 2007 nabyl účinnosti zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, který přináší celou řadu výrazných změn oproti předchozí právní úpravě v oblasti stavebního práva a tyto změny se významně dotýkají rovněž i všech druhů územně plánovacích dokumentací, tedy i ÚP VÚC. Nejenže dochází ke změně názvu na zásady územního rozvoje, ale jedná se i o podrobnosti a znázornitelnost řešení (základním je měřítko 1 : 100 000), dochází i k obsahovým změnám v dokumentaci (vymezení rozvojových os, rozvojových a specifických oblastí). Větší důraz se klade na koncepci a strategii návrhu řešení a součástí návrhu musí být i vyhodnocení udržitelného rozvoje území [37].

Hlavním cílem ZÚR Pk je vytvoření předpokladů pro udržitelný rozvoj území, který spočívá ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro odpovídající hospodářský rozvoj a také soudržnost obyvatel tak, aby návrhy uspokojily potřeby současné generace, ale přitom neohrožovaly podmínky pro život generací budoucích.

Rada Pardubického kraje dne 27. září 2007 projednala a odsouhlasila zahájení prací na Zásadách územního rozvoje Pardubického kraje.

Při zpracovávání návrhu ÚP VÚC Pk se již přihlíželo k požadavkům nového stavebního zákona, a proto je tento dokument z velké části využitelný pro zpracování Zásad územního rozvoje Pardubického kraje.

Dne 29. 4. 2010 rozhodlo Zastupitelstvo Pardubického kraje o vydání Zásad územního rozvoje Pardubického kraje (ZÚR Pk). Dokumentace ZÚR Pk byla zpracována v souladu s ustanovením § 36 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, s ustanovením § 6 ad. a přílohou č. 4 vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a evidenci územně plánovací činnosti [37].

4. zpřesnění ploch a koridorů vymezených v politice územního rozvoje a vymezení ploch a koridorů nadmístního významu, ovlivňujících území více obcí, včetně ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezervu
5. zpřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje;
6. vymezení cílových charakteristik krajiny;
7. vymezení veřejně prospěšných staveb a opatření;
8. stanovení požadavků nadmístního významu na koordinaci územně plánovací činnosti obcí a na řešení v územně plánovací dokumentaci obcí;
9. vymezení ploch a koridorů, ve kterých bude uloženo prověření změn jejich využití územní studií jako podmínka pro rozhodování;
10. vymezení ploch a koridorů, ve kterých je podmínkou pro rozhodování o změnách jejich využití pořízení a vydání regulačního plánu.

Požadavky na stanovení priorit územního plánování kraje pro zajištění udržitelného rozvoje území [2]:

- Při stanovení priorit pro zajištění udržitelného rozvoje vycházet ze schválené PÚR ČR a ze Strategie udržitelného rozvoje ČR.
- Stanovit priority územního plánování na území Pardubického kraje s cílem vytvořit vyvážený vztah podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.
- V oblasti sociální soudržnosti společenství obyvatel řešeného území vyhodnotit podmínky na území Pardubického kraje zejména v oblasti zaměstnanosti obyvatel, vývoje věkové struktury a dalších významných sociálně demografických charakteristik, problémů s následným stanovením zásad řešení v oblasti územního plánování a ve vazbě na jiné systémy plánování.
- V oblasti hospodářského rozvoje řešeného území vyhodnotit podmínky na území Pardubického kraje, zejména možnosti podnikání, hospodářské úrovně kraje a jiných významných sociálně ekonomických charakteristik, problémů s následným stanovením zásad řešení v oblasti územního plánování a ve vazbě na jiné systémy plánování (zejména regionálního plánování na úrovni Pardubického kraje).

- V oblasti životního prostředí vyhodnotit podmínky a stanovit zásady pro ochranu zdraví obyvatel, ochranu ovzduší, ochranu vod a ochranu přírody a krajiny.
- Při řešení širších vazeb respektovat úkoly PÚR ČR a záměry koordinovat s rozpracovanými, popř. schválenými ZÚR sousedních krajů.
- Při řešení širších vztahů k území Polské republiky vycházet z Územní studie Česko-polského příhraničí.

Požadavky na zpřesnění rozvojových oblastí a rozvojových os vymezených Politikou územního rozvoje 2008 a vymezení rozvojových oblastí a os krajského významu (nadmístní rozvojové oblasti a nadmístní rozvojové osy) [2]:

- Vycházet z vymezení rozvojových oblastí a rozvojových os v PÚR ČR, tyto dále zpřesnit, případně vymezit další nadmístní rozvojové oblasti a nadmístní rozvojové osy a stanovit jejich územně plánovací podmínky.
- Možnosti a potřeby rozvoje struktury osídlení, technické infrastruktury a využití území posuzovat s ohledem na vývoj sociálně demografických podmínek území, změny věkové struktury obyvatel, vývoje podmínek zaměstnanosti a vzdělanosti obyvatel. Respektovat obecný cíl vytvoření podmínek pro zvýšení hospodářské výkonnosti kraje a posílení sociální soudržnosti obyvatel kraje.
- Návrhem řešení vytvářet podmínky pro rozvoj území ve všech jeho oblastech při respektování udržitelného rozvoje území, komplexním řešením ekologických, sociálních a ekonomických problémů ve vazbách a vzájemných souvislostech dosáhnout dlouhodobé vyváženosti a minimalizování střetů v území.
- Při vytváření koncepce rozvoje osídlení - sídelní struktury respektovat stávající sídelní strukturu kraje. Vycházet ze skutečnosti, že struktura osídlení (síť sídel) je stabilizovaná a nedoporučuje se vznik nových sídel.

Požadavky na zpřesnění vymezení oblastí se specifickými hodnotami a se specifickými problémy [2]:

- Vycházet z vymezení specifických oblastí v PÚR ČR, tyto dále upřesnit, vymezit další nadmístní specifické oblasti a stanovit jejich územně plánovací podmínky.
- Vymezit specifické oblasti pro území, ve kterém se projevují problémy v oblasti hospodářského rozvoje a sociální soudržnosti obyvatel území, oblasti

s potenciálem pro cestovní ruch, ve kterých bude dobudování infrastruktury cestovního ruchu podporováno.

- V případě potřeby vymezit i specifické oblasti z hlediska ochrany krajinných hodnot. Stanovit zásady pro provádění změn v území.

Požadavky na zpřesnění vymezení ploch a koridorů vymezených v politice územního rozvoje a vymezení ploch a koridorů nadmístního významu, ovlivňujících území více obcí, včetně ploch a koridorů veřejné infrastruktury, územního systému ekologické stability a územních rezerv [2]:

Dopravní infrastruktura:

- Koridory dopravní infrastruktury nadmístního významu budou převzaty z ÚP VÚC Pk. V návrhu ZÚR byly řešeny podněty, uplatněné při projednání návrhu zadání.
- Při řešení dopravní infrastruktury využít dopravní studii „Prověření optimálního vedení koridoru R 35 v úseku Zámorsk – Dětfichov u Moravské Třebové“ a dopravní studii „Optimalizace trasy silnice II. třídy Zámorsk – Choceň – České Libchavy – Žamberk“.
- Prověřit možnost vymezení koridoru pro vybudování kapacitní dopravní cesty Moravská Třebová – Lanškroun – Dolní Lipka (hranice ČR). Jako podklad využít dopravní studii Via Regia. (bylo založena v roce 2004 skupinou osob, které se zabývali v předchozí době realizací projektů financovaných z Evropských fondů. Cílem sdružení je realizovat inovativní projekty spojené s rozvojem občanské společnosti a trvale udržitelným rozvojem regionů).
- Vymezit koridor pro dopravní přivaděč od České Třebové a Ústí nad Orlicí k rychlostní silnici R 35.
- Řešit vymezení koridoru modernizace trati Ústí nad Orlicí – Choceň.
- Doplnit stavbu mezinárodního letiště Pardubice včetně investic souvisejících s jeho provozem.

Obrázek 16: ZÚR Pk - Koordinační výkres technické infrastruktury

Zdroj: [37]

Územní systém ekologické stability

- Regionální a nadregionální územní systém ekologické stability bude v ZÚR Pk řešen v koordinaci s Plánem RÚSES Pardubického kraje. Vymezit ochrannou zónu nadregionálního biokoridoru s ohledem na zastavené území obcí.
- V rámci ZÚR Pk prověřit návaznosti ÚSES na okolní kraje. Prvky regionálního a nadregionálního ÚSES budou řešeny jako veřejně prospěšná opatření.
- Stanovit zásady pro zapracování prvků ÚSES do územních plánů.

Požadavky na zpřesnění územních podmínek koncepce ochrany a rozvoje přírodních, kulturních a civilizačních hodnot území kraje [2]:

- Stanovit zásady pro zajištění ochrany přírodních, kulturních, urbanistických a civilizačních hodnot území kraje.
- Stanovit zásady možného rozvoje v území s přírodními, kulturními, urbanistickými nebo civilizačními hodnotami kraje.

11. DOPAD ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ NA PARDUBICKÝ KRAJ

V následujícím vyhodnocení dopadu územního plánování na rozvoj Pardubického kraje budu vycházet především z územně plánovací dokumentace VÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace. Vzhledem k tomu, že byla schválena před 22 lety, lze v současné době porovnat záměry plánu se skutečností. Zaměřím se na strukturu osídlení, a to na porovnání prognózy a skutečného stavu počtu obyvatel a bytů, dále pak na zhodnocení plnění některých záměrů územního plánu VÚC Hradecko-pardubické sídelní aglomerace týkající se bytové výstavby a průmyslové a stavební výroby v Pardubicích.

11.1. Struktura osídlení

11.1.1. Počet obyvatel a bytů

Jak už jsem uvedla v kapitole o územním plánu VÚC Hradecko-pardubické SRA, při plánování územního rozvoje lze předpokládat v roce 2000 dosažení určitého počtu obyvatel, jak v jednotlivých okresech, tak v sídelních útvarech.

Co se týče předpokládaného a skutečného počtu obyvatel v okresech Hradecko-pardubické SRA, porovnávala jsem pouze okresy Hradec Králové a Pardubice, a to z toho důvodu, že ostatní okresy jsou zahrnuty v aglomeraci pouze z části. V následující tabulce jsem uvedla předpokládaný a skutečný počet obyvatel v roce 2000 a počet obyvatel v roce 2010. Z tabulky je zřejmé, že skutečný počet obyvatel je nižší, než byl předpokládaný.

Tab. 5: Porovnání počtu obyvatel v okresech Hradec Králové a Pardubice

Okresy	Předpokládaný počet obyv. v roce 2000	Skutečný počet obyv. v roce 2000	Počet obyv. k 1. 1. 2010
Hradec Králové	167 500 – 174 000	161 274	163 011
Pardubice	169 500 – 180 000	160 610	167 481

Zdroj: [3] [4] [30] - vlastní úprava

Vyhláškou č. 513/2006 Sb., o stanovení území okresů České republiky a území obvodů hlavního města Prahy, ve znění pozdějších předpisů, došlo k 1. 1. 2007 ke změně

okresní příslušnosti některých obcí ČR. Tyto změny se týkaly i okresů Hradec Králové a Pardubice, ovšem změna počtu obyvatel nebyla natolik výrazná, aby ovlivnila demografický vývoj v obou okresech.

Podle územního plánu VÚC Hradecko-pardubické SRA je potřeba v období 1991 – 2000 zabezpečit územní přípravu pro realizaci určitého objemu bytů ve všech formách výstavby.

Předpokládaný objem nových bytů v období 1991 – 2000 jsem porovnávala se skutečným nárůstem nových bytů za období 1991 - 2001, což je období mezi sčítáním lidu, domů a bytů, který provádí Český statistický úřad.

Tab. 6: Porovnání předpokládaného a skutečného objemu nových bytů v okresech Hradec Králové a Pardubice v období 1991 – 2001

Okresy	Předpokládaný objem nových bytů v období 1991 – 2000	Skutečný objem nových bytů v období 1991 – 2001
Hradec Králové	9 000 – 11 500	5 371
Pardubice	8 000 – 10 700	7 459

Zdroj: [3] [4] [30] - vlastní úprava

Skutečný počet nových bytů v daném období v okrese Hradec Králové je zhruba o polovinu nižší než předpokládaný, zatímco v okrese Pardubice je předpokládaný a skutečný počet téměř stejný.

Další prognózou územního plánu je počet obyvatel sídelních útvarů, kam spadala města Hradec Králové, Nový Bydžov, Pardubice, Přelouč, Holic, Chrudim, Hořice a Jaroměř. Do tabulky jsem zahrнула počet obyvatel v roce schválení územního plánu, předpokládaný a skutečný počet v roce 2000 a počet obyvatel k 1. 1. 2010.

Tab. 7: Předpokládaný počet obyvatel sídelních útvarů Hradecko – pardubické aglomerace v roce 2000

Sídelní útvary	Počet obyv. v roce 1988	Předpokládaný počet obyv. v roce 2000	Skutečný počet obyvatel k 31. 12. 2000	Počet obyv. k 1. 1. 2010
Hradec Králové	100 381	108 000 – 115 000	98 080	94 493
Nový Bydžov	9 032	8 000	7 251	7 171
Pardubice	95 823	105 000 – 111 000	91 309	90 077
Přelouč	9 751	9 300 – 10 300	9 497	8 751
Holice	6 326	6 500 – 7 000	6 238	6 498
Chrudim	22 969	25 000 – 26 000	24 011	23 323
Hořice	9 086	9 600	9 052	9 053
Jaroměř	12 996	12 000	13 019	12 770

Zdroj: [3] [4] [30] - vlastní úprava

Skutečný počet obyvatel v roce 2000 v těchto sídelních útvarech je většinou nižší než předpokládaný, kromě Města Přelouč, které do prognózovaného rozmezí spadá a města Jaroměř, které předpokládaný počet obyvatel převyšuje.

Z trendu vývoje obyvatel v obcích Pardubického kraje lze pozorovat, že počet obyvatel se snižuje. Tomu odpovídá i prognóza VÚC Pardubického kraje, která vycházela z odhadnutého stavu obyvatelstva ke konci roku 2000.

Tab. 8: Prognóza vývoje obyvatelstva v Pardubickém kraji do roku 2020

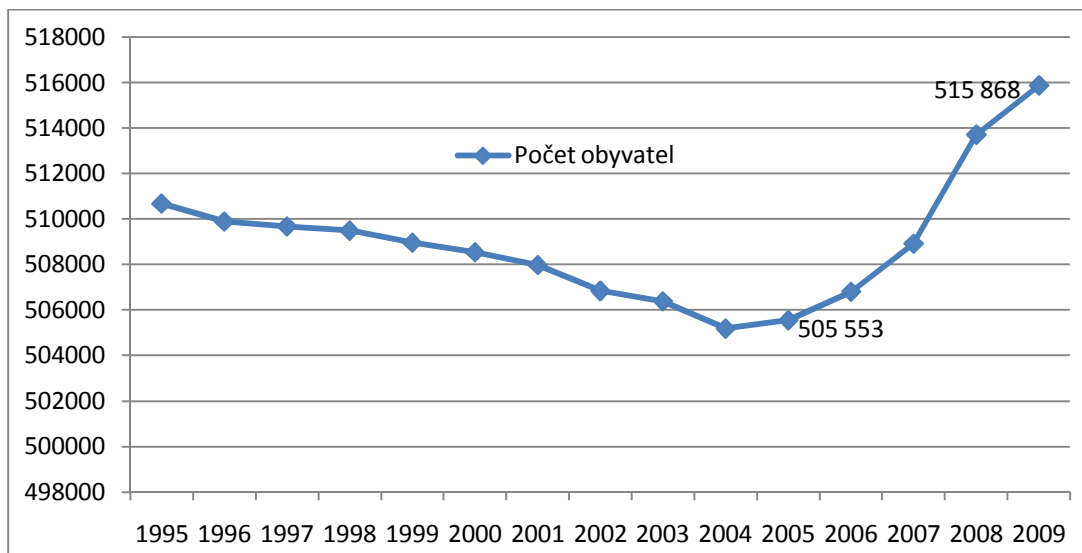
Rok	2000	2005	2010	2015	2020
Demografická prognóza	508 700	508 100	507 600	507 000	506 400
Skutečný počet obyvatel k 31. 12.	508 542	505 553	516 471 (k 31. 3.)	...	...

Zdroj: [31] - vlastní úprava

Předpokládaný počet obyvatel se týká pouze Pardubického kraje jako celku. Prognózy jednotlivých měst se v územním plánu nevyskytují, proto jsem je bohužel nemohla porovnat se skutečnými.

Skutečný počet obyvatel je v roce 2005 téměř o 3 tisíce nižší než předpokládaný, zatímco v roce 2010 jej převyšuje skoro o 10 tisíc.

Graf 1: Vývoj počtu obyvatel Pardubického kraje v období 1995 - 2009

Zdroj: [4] - vlastní úprava

Počet obyvatel v Pardubickém kraji roste od roku 2005, a to díky přirozenému, i migračnímu přírůstku.

11.1.2. Bytová výstavba

Jedním bodem ze závazné části územního plánu VÚC Hradecko-pardubické SRA bylo vymezení hlavních ploch pro bytovou výstavbu v severní části města Pardubice.

V roce 1988 byla v Pardubicích započata stavba nejmladšího panelového sídliště Cihelna, která byla projektována jako pokračování Polabin východním směrem. Toto sídliště bylo postaveno o výměře 7,5 ha pro zhruba 2600 obyvatel.

Obrázek 20: Sídliště Cihelna v Pardubicích

Zdroj: vlastní

Další bytová výstavba v severní části města byla zrealizovaná v městském obvodu Pardubice VII a to konkrétně v místní části Ohrazenice (vznik 139 bytů v rodinných domech) a v místní části Trnová, kde došlo k rozsáhlé výstavbě bytů jak v bytových domech, tak i v rodinných (celkem 307 bytů). S tímto souvisí i další rozvoj těchto městských částí, především z pohledu místní populace a zvyšování počtu obyvatel.

Obrázek 21: Rodinné domy v městské části Trnová v Pardubicích

Zdroj: vlastní

Obrázek 22: Lokalizace městských částí Cihelna, Trnová a Ohrazenice v Pardubicích

Zdroj: [6] – vlastní úprava

11.2. Průmyslová a stavební výroba – průmyslové zóny

V rámci průmyslové a stavební výroby bylo cílem územního plánu VÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace:

- zajistit intenzivní využití průmyslové zóny Černá za Bory v Pardubicích a vytvořit nové průmyslové zóny;
- v průmyslové zóně přístavu Svítkov rezervovat plochy především pro podniky s intenzivními nároky na vodní dopravu.

Pokud jde o ÚP VÚC Pk z roku 2006, v tomto dokumentu byly zahrnuty průmyslové zóny: Městská průmyslová zóna ve Starých Čívicích, průmyslová zóna Pardubice – Přístav a průmyslová zóna Semtín.

11.2.1. Průmyslová zóna Černá za Bory

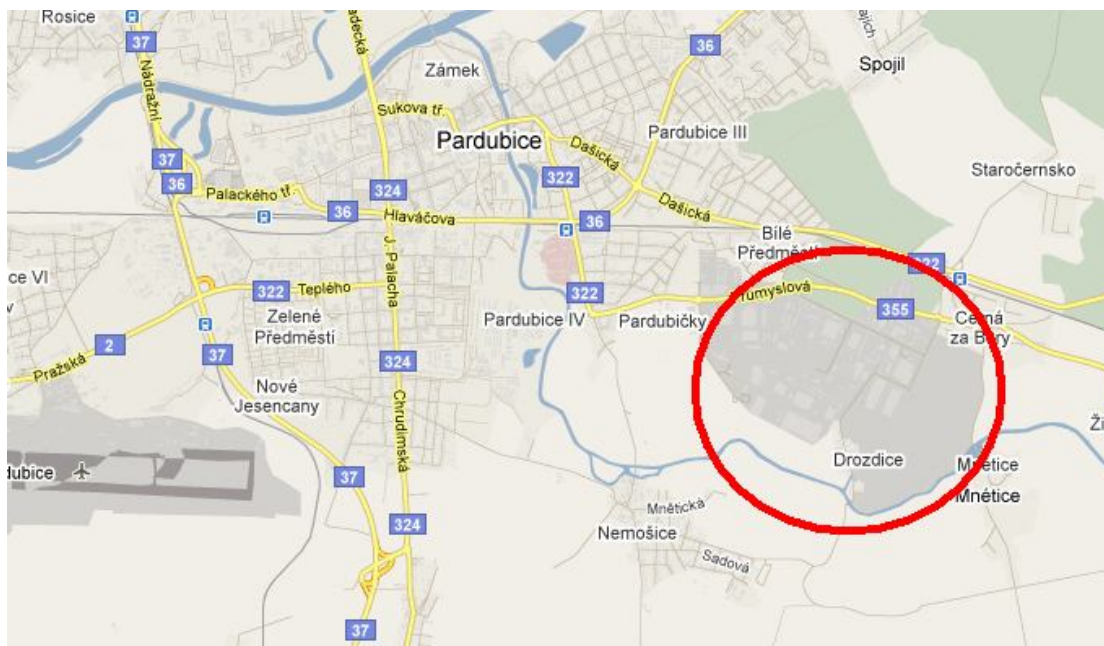
Průmyslová zóna Černá za Bory se nachází v městském obvodu Pardubice IV. V této oblasti je zastoupena spíše funkce komerční (výrobní a skladovací) než obytná, k čemuž byl položen základ dávno před rokem 1989.

Obrázek 23: Průmyslová zóna Černá za Bory

Zdroj: [5]

Obrázek 24: Areál průmyslové zóny Černá za Bory

Zdroj: [6] – vlastní úprava

Konec 90. let znamenal pro Pardubice začátek nové etapy komerční suburbanizace. V této době dochází k příchodu prvních významných zahraničních investic. Prvním velkým investorem byla tchajwanská společnost Foxconn. Tato společnost v Pardubicích zakoupila areál (brownfield) zkrachovalé společnosti HTT TESLA a v roce 2000 zahájila výrobu PC IMAC pro IBM a PC Compaq. V současné době je společnost druhým největším zaměstnavatelem v Pardubicích, počet zaměstnanců je vyšší než 2500. V areálu průmyslové zóny působí v současnosti 61 firem.

Obrázek 25: Letecký pohled na společnost Foxconn v průmyslové zóně Černá za Bory

Zdroj: pardubice.xf.cz

Průmyslová zóna Černá za Bory nebyla předmětem ÚP VÚC Pardubického kraje ani ZÚR Pardubického kraje. V současnosti je zhruba 30 ha této oblasti nabízeno pro další investice.

11.2.2. Městská průmyslová zóna ve Starých Čívicích

Městská průmyslová zóna ve Starých Čívicích je nejvýznamnější v Pardubicích, je určena k lehké průmyslové výrobě, je plně zasíťována a téměř celá obsazena investory. Nachází se na západním okraji Pardubic, přibližně 6 kilometrů od centra města. Pro záměr vybudovat novou průmyslovou zónu byla vybrána lokalita na západním okraji města, Staré Čívce, především proto, že zde již fungovala bezcelní zóna a noví investoři by mohli využívat její výhody a také proto, že zde byly vhodné pozemky pro vykoupení a již byly podepsány také smlouvy o smlouvách budoucích na výkup

pozemků v této lokalitě. S výkupem pozemků od soukromých vlastníků se začalo v roce 1997 a během necelých dvou let byly vykoupeny pozemky o celkové výměře přibližně 50 ha [22].

Pozemky, které vykoupilo město Pardubice za účelem vybudování průmyslové zóny, navazují na již několik let fungující Free Zone Pardubice. Výhod svobodného celního pásma na pozemcích o rozloze 6 ha využívá v současné době několik výrobních a obchodních firem. Jedná se o jedinou bezcelní zónu v České Republice, která má montážní, skladovací i výrobní zázemí.

Po vykoupení pozemků začalo město Pardubice a společnost CzechInvest tuto průmyslovou zónu (v té době největší v České Republice) nabízet zahraničním investorům. V roce 1998 se započalo s projektováním veškerých inženýrských sítí. Dokončena je rovněž páteřní příjezdová komunikace, chodníky a cyklistická stezka. Až do průmyslové zóny je přivedena městská hromadná doprava. V roce 2001 již byla dokončena i přeložka ropovodu, protipovodňová ochrana celého území. Výhodami pro budoucí investory je možnost rozšíření bezcelního režimu na další pozemky a blízkost mezinárodního letiště se smíšeným provozem [22].

Obrázek 26: Free Zone Pardubice

Zdroj: [5]

Již v roce 2000 projevila zájem o investici v průmyslové zóně Pardubice společnost Matsushita („Panasonic“). Město Pardubice uspělo v soutěži s dalšími průmyslovými zónami v Polsku, Maďarsku, Německu i v České republice a 21. března 2001 byla

podepsána smlouva mezi společností Matsushita a městem Pardubice o prodeji pozemků.

Výstavba nového výrobního závodu společnosti Panasonic začala již v polovině roku 2001, a to na pozemcích o rozloze 14 hektarů. Společnost se zavázala investovat 3,27 mld. Kč a vytvořit celkem 550 nových pracovních míst v prvním roce a až 1100 v letech následujících. Nyní zaměstnává tato společnost 1200 lidí.

Obrázek 27: Budova společnosti Panasonic

Zdroj: [5]

V roce 2001 zahájilo město Pardubice jednání hned s dvěma dalšími investory, a to s lucemburskou společností Ronal a japonskou společností Toyoda Koki (nyní JTEKT). Celkový momentální potenciál průmyslové zóny je zhruba 3000 pracovních míst.

Mezi nejnovější plánované investice v areálu průmyslové zóny patří právě probíhající výstavba vědecko-technologického parku (VTP), tzv. TechnoPark Pardubice (TPP). Myšlenka TPP vznikla jako rozvojový projekt úspěšné pardubické akciové společnosti Free Zone Pardubice a.s. již v roce 2002. Po letech usilovné práce bylo v roce 2006 vydáno územní rozhodnutí k výstavbě v lokalitě městské průmyslové zóny ve Starých Čivčích. Tento PPP projekt (Public Private Partnership) je realizován pod záštitou veřejného sektoru v podání Univerzity Pardubice a Krajského úřadu a soukromého sektoru, který reprezentuje společnost Free Zone. Vědecko-technologický park by se měl v budoucnosti stát centrem strategických služeb, vývoje a výzkumu se zaměřením na elektrotechnický, chemický, automobilový průmysl, informační technologie a softwarové aplikace. Plánovaná investice by měla dosáhnout 750 mil. Kč

a vytvořit na 250 nových pracovních míst zejména pro vysokoškolsky, středoškolsky vzdělané uchazeče. Výstavba administrativních budov byla zahájena v říjnu 2007 [13].

Příliv investic ve Free Zone Staré Čivice (ke dni podpisu smluv) [13]:

- 2001 Panasonic Automotive Systems Czech, s.r.o. (Japonsko)
- 2003 JTEKT Automotive Czech Republic, s.r.o. (Japonsko)
- 2004 KYB Manufacturing Czech, s.r.o. (Japonsko)
- 2004 Ronal CR, s.r.o. (Švýcarsko)
- 2005 TechnoPark Pardubice, k.s. (Česká republika)

Jak je vidět v následujícím obrázku, průmyslová zóna Staré Čivice je zahrnuta v ÚP VÚC Pardubického kraje, ovšem tyto plochy nejsou ještě zainvestovány.

Obrázek 28: Návrh rozvojových ploch v průmyslové zóně Staré Čivice

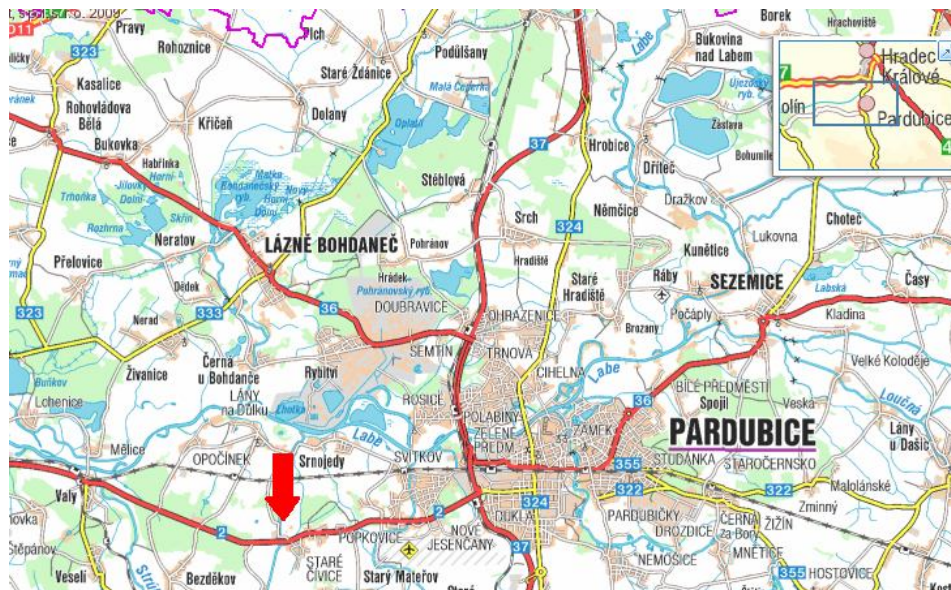

Návrh významných rozvojových ploch nadmístního významu

Zdroj: [31] – vlastní úprava

V současné době má je výměra průmyslové zóny 120 ha, z čehož 70 ha je využívaná plocha a 50 ha je plocha volná.

Obrázek 29: Lokalizace areálu průmyslové zóny Staré Čivice

Zdroj: [20] – vlastní úprava

11.2.3. Průmyslová zóna Pardubice – Přístav - Multimodální logistické centrum

Průmyslová zóna se nachází na západním okraji zastavěného území města Pardubice, je vymezena ze severu tokem Labe a z jihu významnou železniční tratí (I. tranzitní železniční koridor Berlín - Praha - Vídeň).

Obrázek 30: Lokalizace průmyslové zóny Přístav

Zdroj: [20] – vlastní úprava

Záměr ÚPD VÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace rezervovat plochy v průmyslové zóně přístavu Svítkov především pro podniky s intenzivními nároky na vodní dopravu nebyl během své platnosti naplněn. V roce 2006 byl tento záměr s myšlenkou vzniku logistického centra v průmyslové zóně přístavu převzat do ÚP VÚC Pardubického kraje.

Obrázek 31: Návrh logistického centra v Průmyslové zóně Pardubice - Přístav

Zdroj: [31] - vlastní úprava

Ani během účinnosti ÚP VÚC Pk nebyla tato výstavba zrealizovaná a nebyly zde umístěny žádné firmy. V roce 2010 byla opět zahrnuta do územně plánovací dokumentace, a to do ZÚR Pardubického kraje.

Nutnou podmínkou pro realizaci přístavní dopravně logistické zóny v Pardubicích je splavnění 23 km dlouhého úseku Chvaletice – Pardubice. Tak budou Pardubice přímo napojeny nejen na významný námořní přístav Hamburk, ale také na celou síť evropských vodních cest. Na labské vodní cestě, která má mezinárodní statut, je v současné době provozován úsek od státních hranic do Chvaletic.

Podpora splavnění Labe a realizace navazující přístavní dopravně logistické zóny jsou důvody, které vedly koncem roku 1994 k založení akciové společnosti Přístav Pardubice.

Přístavní dopravně logistické centrum v Pardubicích by se v blízké budoucnosti mělo stát součástí sítě logistických center nejen v ČR, ale i v Evropě. Mezi podpůrné argumenty pro umístění centra do Pardubic patří mimo jiné napojení na evropskou síť vodních cest, napojení na tranzitní železniční koridor či připravované napojení Pardubic na dálniční síť ČR. K dalším důvodům patří možnost územního rozvoje zóny podpora projektu na úrovni státní správy, optimální vzdálenost na mezinárodní veřejné letiště (EBA) a nezanedbatelný je i ekologický přínos pro životní prostředí.

11.2.4. Průmyslová zóna Semtín

Další významnou průmyslovou zónou, která byla zahrnuta do ÚP VÚC Pk je Průmyslová Zóna Semtín, které se nachází v areálu společnosti Synthésia, a.s. severozápadně od centra města Pardubice. Na obrázku č. 32 je zakreslen její návrh rozšíření. V dnešní době, se zde nachází část průmyslové zóny Semtín, tzv. Zelená louka, která poskytuje zázemí pro 13 firem.

Obrázek 32: Návrh rozvoje areálu Průmyslové zóny Semtín

Zdroj: [31] – vlastní úprava

Jedná se o největší průmyslovou zónu s nejpropracovanější infrastrukturou na území Pardubického kraje. Její tradice sahá až do období těsně po první světové válce. Současná podoba areálu vznikla a rozvíjí se na pozemcích a v objektech které byly, nebo jsou ve vlastnictví akciové společnosti Synthésia. Nemovitosti, uvolněné díky restrukturalizaci Synthésie, jsou postupně nabízeny k prodeji nebo pronájmu soukromým podnikatelským subjektům.

V současné době zde působí více než 120 společností, a je zde zaměstnáno téměř 4 500 zaměstnanců. Společnosti se zabývají vlastní výrobní a obchodní činností. Tyto společnosti využívají infrastrukturu průmyslové zóny i služeb poskytovaných společností Synthesia. Soustředí se tu firmy podnikající zejména v logistice, lehkém a těžkém průmyslu, obchodě, službách a řadě dalších oborů.

Celý areál je rozdělen do šesti základních oblastí. Každá oblast je specifická charakterem podnikání na svém území a s tím souvisejícími bezpečnostními opatřeními, od pečlivě střežených chemických zón až po zcela veřejně přístupnou podnikatelskou zónu Semtín.

Obrázek 33: Oblasti areálu Průmyslové zóny Semtín

Zdroj: [21] – vlastní úprava

Velkou výhodou Průmyslové zóny Semtín je bezproblémovost z hlediska územního plánu – většina nabízených nemovitostí je v rámci územního plánu města Pardubice zahrnuta v územích pro těžkou průmyslovou výrobu nebo lehkou výrobu a skladování. Díky své strategické poloze, kompletní infrastruktuře a poskytovaným službám, je Semtín ideálním místem pro fungující a pohodlné podnikání v pardubickém regionu.

12. ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo vyhodnocení dopadu územního plánování na rozvoj regionu, a to konkrétně Pardubického kraje. Bylo nutné vycházet z dokumentace nadmístního charakteru, v tomto případě se za něj dá považovat územní plán velkého územního celku Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace. Vzhledem k tomu, že byl schválen před 22 lety, lze v současné době porovnat záměry plánu se skutečností. Zaměřila jsem se na strukturu osídlení, bytovou výstavbu a průmyslovou a stavební výrobu ve městě Pardubice

V rámci struktury osídlení jsem porovnávala prognózu a skutečný stavu počtu obyvatel v roce 2000 a objemu výstavby nových bytů v období 1991 – 2001. Co se týče předpokládaného a skutečného počtu obyvatel v okresech Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace, porovnávala jsem pouze okresy Hradec Králové a Pardubice, a to z toho důvodu, že ostatní okresy byly zahrnuty v aglomeraci pouze z části. Ze srovnání je zřejmé, že skutečný počet obyvatel v roce 2000 v obou okresech je nižší, než byl předpokládáný. Co se týče objemu nových bytů, skutečný počet nových bytů v daném období v okrese Hradec Králové byl v roce 2000 zhruba o polovinu nižší než předpokládáný, zatímco v okrese Pardubice byl předpokládáný a skutečný počet téměř stejný.

Z trendu vývoje obyvatel v obcích Pardubického kraje lze pozorovat, že počet obyvatel se snižoval. Tomu odpovídala i prognóza VÚC Pardubického kraje, která předpokládala úbytek obyvatel v Pardubickém kraji. Do roku 2004 počet obyvatel opravdu klesal, ovšem od roku 2005 až do současné doby se počet každým rokem zvyšuje, a to díky přirozenému i migračnímu přírůstku.

V další části jsem se zaměřila na zhodnocení plnění některých záměrů územního plánu VÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace týkající se bytové výstavby a průmyslové a stavební výroby v Pardubicích. Záměrem územního plánu Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace bylo vymezení hlavních ploch pro bytovou výstavbu v severní části města Pardubice, což bylo naplněno, a to výstavbou sídliště Cihelna a výstavba bytů v místní části Ohrazenice a Trnová.

V rámci průmyslové a stavební výroby bylo cílem územního plánu VÚC Hradecko-pardubické sídelní regionální aglomerace využití průmyslové zóny Černá za Bory, Pardubice – Přístav a vznik nových průmyslových zón.

Záměr využití průmyslové zóny Černá za Bory byl naplněn, a to zejména příchodem nového investora, společnosti Foxconn, která zahájila výrobu v roce 2000.

Záměr rezervovat plochy v průmyslové zóně přístavu Svítkov nebyl během své platnosti naplněn. V roce 2006 byl tento záměr s myšlenkou vzniku logistického centra v průmyslové zóně přístavu převzat do ÚP VÚC Pardubického kraje. Ani během jeho účinnosti nebyla tato výstavba zrealizovaná a nebyly zde umístěny žádné firmy. V roce 2010 byla opět zahrnuta do územně plánovací dokumentace, a to do ZÚR Pardubického kraje.

Během platnosti územního plánu VÚC Hradecko-pardubické aglomerace vznikla průmyslová zóna ve Starých Čivicích, jejíž rozšíření se objevilo v ÚP VÚC Pardubického kraje, stejně tak jako rozšíření průmyslové zóny Semtín.

V této práci jsem se zabývala pouze částí záměrů územního plánování, ale i tak mohu říci, že aplikace územního plánování ovlivňuje rozvoj regionu. Ať už jde o zvýšení zaměstnanosti díky výstavbě průmyslových zón, nebo zvýšení počtu obyvatel v nových bytových výstavbách, což má vliv na celkový ekonomický či demografický vývoj kraje.

Bylo velice těžké vyhodnotit starší územní plány Pardubického kraje, zejména kvůli nedostatku ověřitelných ukazatelů, a také kvůli změně správního uspořádání území. V současné době je v platnosti územní plán ZÚR Pardubického kraje, který bude v budoucnosti lépe vyhodnotitelný díky územně analytickým podkladům, jež představují skupinu indikátorů na úrovni krajů. Ovšem ani ty neobsahují všechny potřebné ukazatele, proto by bylo potřeba se v územním plánu odkazovat na Program rozvoje kraje, jehož součástí jsou indikátory volené jednotlivými samosprávami.

13. POUŽITÉ ZDROJE

- [1] Cenia – Udržitelný rozvoj [online]. [cit. 27-01-2010]. Dostupné z WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHV0HSB](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHV0HSB)>.
- [2] Českotřebovský deník – ZÚR Pk [online]. [cit. 12-05-2010]. Dostupné z WWW: <http://www.zpravodaj.probit.cz/2009/10_09web/Zasady_uzemniho%20rozvoje%20PK.htm>.
- [3] Český statistický úřad - Královéhradecký kraj [online]. [cit. 20-06-2010]. Dostupné z WWW <<http://www.hrdeckralove.czso.cz/>>.
- [4] Český statistický úřad - Pardubický kraj [online]. [cit. 20-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubice.czso.cz/>>.
- [5] Fotografie města Pardubice [online]. [cit. 19-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://pardubice.xf.cz/>>.
- [6] Google - mapy [online]. [cit. 21-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://maps.google.cz/maps?hl=cs&tab=wl>>.
- [7] Hradec Králové - city.cz [online]. [cit. 26-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.hkc-city.cz/>>.
- [8] Hradec Králové [online]. [cit. 19-05-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.hrdeckralove.org>>.
- [9] Informace o malé novele stavebního zákona.pdf [online]. [cit. 29-1-2010]. Dostupné z: WWW: <http://www.uur.cz/images/publikace/uur/2008/2008-03/01_informace.pdf>.
- [10] MACHOVÁ M.: Udržitelný rozvoj území v novém stavebním zákoně a v souvisejících dokumentech, Urbanismus a územní rozvoj, 2007, číslo 1.
- [11] MAIER, K., ČTYROKÝ, J., VOREL, J., FRANKE, D.: Územní plánování a udržitelný rozvoj, Praha: ABF, 2008. ISBN 978-80-86905-47-1.
- [12] MAIER, K.: Územní plánování. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 1993. ISBN: 80-01-02240-4.
- [13] Město Pardubice [online]. [cit. 21-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://mesto-pardubice.cz/index.html>>.

- [14] Pardubický kraj: O kraji [online]. [cit. 15-04-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/index.asp?thema=2613&category=>>
- [15] Politika územního rozvoje České republiky 2008. Brno: Ústav územního rozvoje, 2009. ISBN: 978-80-87318-04-1.
- [16] Portál územního plánování - Politika územního rozvoje [online]. [cit. 14-03-2010]. Dostupné z WWW: <<http://portal.uur.cz/nastroje-uzemniho-planovani-v-ceske-republice/upp-pur-upd.asp>>.
- [17] POVOLNÁ, V.: Jak se zapojit do územního plánování - Manuál pro veřejnost i obce. Brno: Ekologický právní servis, 2008.
- [18] Program rozvoje Pardubického kraje [online]. [cit. 04-05-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/document.asp?thema=2987>>.
- [19] Regionální plánování, udržitelný rozvoj a strukturální fondy.pdf [online]. [cit. 8-04-2010]. Dostupné z WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFHY740Z/\\$FILE/Ma3.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFHY740Z/$FILE/Ma3.pdf)>.
- [20] RISY.cz: Pardubický kraj - průmyslové plochy [online]. [cit. 24-06-2010]. Dostupné z: WWW: <http://www.risy.cz/prumyslove_zony_pardubicky_kraj>.
- [21] Semtín - průmyslová zóna [online]. [cit. 27-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.semtinzone.eu/>>.
- [22] Stavební fórum - Městská průmyslová zóna Pardubice [online]. [cit. 25-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.stavebni-forum.cz/cs/print/2729/serial-investice-na-okraji-mestska-prumyslova-zona-pardubice/>>.
- [23] ŠILHÁNKOVÁ, V.: Teoretické přístupy k regionálnímu rozvoji. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2007. ISBN 978-80-7395-019-4.
- [24] ŠILHÁNKOVÁ, V.: Urbanismus a územní plánování. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2002. ISBN 80-7194-415-7.
- [25] TATÍČEK, M.: Technika územního plánování. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 1999. ISBN: 80-01-01991-8.
- [26] Urbanistická koncepce & územní plánování, Sborník semináře, Krnov: 12.–16. 4. 2004, Příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj.

- [27] Ústav územního rozvoje – Principy udržitelného rozvoje území [online]. [cit. 27-1-2010]. Dostupné z: WWW: <http://www.uur.cz/images/pap/KapitolaA/A13_PrincipyUdrzitelnehoRozvojeUzemi_20090710.pdf>.
- [28] Ústav územního rozvoje [online]. [cit. 07-05-2009]. Dostupné z WWW: <http://www.uur.cz/images/pap/KapitolaB/B3311_MestaSidla_20070509.pdf>
- [29] Územně analytické podklady Pardubického kraje [online]. [cit. 07-05-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3748&item=55682>>.
- [30] Územní plán velkého územního celku Hradecko - pardubická aglomerace [online]. [cit. 14-05-2010]. Dostupné z WWW: <<http://up.kr-kralovehradecky.cz/vuc/vucaglomerace/default.htm>>.
- [31] Územní plán velkého územního celku Pardubického kraje [online]. [cit. 04-05-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=3745&item=41444>>.
- [32] Územní prognóza jádrového území hradecko-pardubické aglomerace - úvod.doc [online]. [cit. 18-05-2010]. Dostupné z WWW: <www.pardubickykraj.cz/viewDocument.asp?document=2927>.
- [33] Veřejná databáze ČSU [online]. [cit. 20-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://vdb.czso.cz/vdb>>.
- [34] WARD, S. V.: Planning and Urban Change. 2nd ed. London: SAGE Publications, 2004. ISBN 0-7619-4318-8.
- [35] Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) [online]. [cit. 14-03-2010]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/stavebni/>>.
- [36] Zákon č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) [online]. [cit. 14-03-2010]. Dostupné z WWW: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/stavebni-1976-50/cast1o2.aspx>>.
- [37] Zásady územního rozvoje Pardubického kraje [online]. [cit. 08-06-2010]. Dostupné z WWW: <<http://www.pardubickykraj.cz/article.asp?thema=4106&category=&>>.

14. SEZNAM GRAFŮ

Graf 1:	Vývoj počtu obyvatel Pardubického kraje v období 1995 - 2009.....	70
---------	---	----

15. SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1:	Ilustrační schéma vazeb PÚR ČR 2008.....	26
Obrázek 2:	Lokalizace Pardubického kraje v rámci České Republiky.....	38
Obrázek 3:	Obce s pověřeným obecním úřadem a obce s rozšířenou působností Pardubického kraje	40
Obrázek 5:	Územní plán velkého územního celku Hradecko-pardubická sídelní regionální aglomerace.....	45
Obrázek 6:	ÚPR JÚHPA - Schéma sídelní struktury v širších vztazích.....	47
Obrázek 7:	ÚPR JÚHPA – varianta 1 dostředivá.....	48
Obrázek 8:	ÚPR JÚHPA – varianta 2 odstředivá.....	48
Obrázek 9:	ÚPR JÚHPA – varianta 3 menší střediska.....	48
Obrázek 10:	ÚPR JÚHPA – varianta 4 usměrněný vývoj	48
Obrázek 11:	ÚPR JÚHPA – varianta výsledná	49
Obrázek 12:	Výsledná varianta urbanistické koncepce jádrového území Hradecko- pardubické aglomerace	50
Obrázek 13:	Správní území Pardubického kraje	54
Obrázek 14:	Územní plán VÚC Pk schválený – Hlavní výkres.....	56
Obrázek 15:	ZÚR Pk – Výkres širších vztahů	58
Obrázek 16:	ZÚR Pk - Koordinační výkres dopravní infrastruktury	62
Obrázek 17:	ZÚR Pk - Koordinační výkres technické infrastruktury	63
Obrázek 18:	ZÚR Pk - Výkres oblastí se shodným krajinným typem	64
Obrázek 19:	ZÚR Pk – Výkres veřejně prospěšných staveb a opatření	65
Obrázek 20:	ZÚR Pk – Výkres ploch a koridorů nadmístního významu, výkres ploch a koridorů pro prověření územní studií	66
Obrázek 21:	Sídliště Cihelna v Pardubicích.....	71
Obrázek 22:	Rodinné domy v městské části Trnová v Pardubicích.....	71
Obrázek 23:	Lokalizace městských částí Cihelna, Trnová a Ohrazenice	72

Obrázek 24: Průmyslová zóna Černá za Bory	73
Obrázek 25: Areál průmyslové zóny Černá za Bory	73
Obrázek 26: Letecký pohled na společnost Foxconn v PZ Černá za Bory.....	74
Obrázek 27: Free Zone Pardubice	75
Obrázek 28: Budova společnosti Panasonic	76
Obrázek 29: Návrh rozvojových ploch v průmyslové zóně Staré Čívce.....	77
Obrázek 30: Lokalizace areálu průmyslové zóny Staré Čívce.....	78
Obrázek 31: Lokalizace průmyslové zóny Přístav	78
Obrázek 32: Návrh logistického centra v Průmyslové zóně Pardubice - Přístav.....	79
Obrázek 33: Návrh rozvoje areálu Průmyslové zóny Semtín	80
Obrázek 34: Oblasti areálu Průmyslové zóny Semtín	81

16. SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet obyvatel v největších obcích Pardubického kraje k 1. 1. 2010	41
Tabulka 2: Předpokládaný počet obyvatel jednotlivých okresů Hradecko – pardubické aglomerace v roce 2000	43
Tabulka 3: Předpokládaný počet obyvatel sídelních útvarů Hradecko – pardubické aglomerace v roce 2000	44
Tabulka 4: Předpokládaný počet bytů Hradecko – pardubické aglomerace podle okresů v roce 2000.....	44
Tabulka 5: Porovnání počtu obyvatel v okresech Hradec Králové a Pardubice.....	67
Tabulka 6: Porovnání předpokládaného a skutečného objemu nových bytů v okresech Hradec Králové a Pardubice v období 1991 – 2001	68
Tabulka 7: Předpokládaný počet obyvatel sídelních útvarů Hradecko – pardubické aglomerace v roce 2000	69
Tabulka 8: Prognóza vývoje obyvatelstva v Pardubickém kraji do roku 2020	69

17. SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ČSÚ	Český statistický úřad
ČR	Česká republika
EU	Evropská unie
PPP	Public Private Partnership
PRK	Program rozvoje kraje
PÚR	Politika územního rozvoje
PÚR ČR	Politika územního rozvoje České republiky
PZ	Průmyslová zóna
TPP	TechnoPark Pardubice
ÚAP	Územně analytické podklady
ÚP	Územní plán
ÚP VÚC	Územní plán velkého územního celku
ÚP VÚC Pk	Územní plán velkého územního celku Pardubického kraje
ÚPD	Územně plánovací dokumentace
ÚPP	Územně plánovací podklady
ÚPR JÚHPA	Územní prognóza jádrového území Hradecko-pardubické aglomerace
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VRP	Významné rozvojové plochy
VTP	Vědeckotechnologický park
ZÚR	Zásady územního rozvoje
ZÚR Pk	Zásady územního rozvoje Pardubického kraje